

7-8

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2023
LETNIK LXXXII
ISSN 0350-4573

Ottenki zelene (foto: D. Vincek)

NATEČAJ RZS ZA NAJBOLJŠO RIBIŠKO FOTOGRAFIJO

Ribiška zveza Slovenije ponovno razpisuje natečaj za najboljšo ribiško fotografijo, in sicer na tematiko »**Slovenski ribiči - vode - ribe**«. Osnovna motivika fotografije naj zajema ribiča, ribo ter vodno telo oz. pokrajino v vseh letnih časih. Za lažjo vizuelno predstavo kandidatom priporočamo zglede naslovnice glasila Ribič. Izbrali bomo 13 najboljših fotografij in jih objavili na stenskem koledarju Ribiške zveze Slovenije za leto 2024.

Velikost datotek fotografij naj bo 2 do 4 MB v formatu .jpg in v resoluciji vsaj 300 dpi. Kandidate prosimo, da fotografije za natečaj pošljejo na RZS prek internetnih vmesnikov za pošiljanje večjih datotek (WeTransfer ipd.) na naslov sekretar.rzs@ribiska-zveza.si. Vsaka fotografija mora nositi ime in priimek avtorja, ime vodotoka in datum posnetka. Izbirna komisija bo pri pregledu fotografij prednost dajala še neobjavljenim posnetkom. Avtor izbranih fotografij obdrži vse moralne avtorske pravice, s podpisom avtorske pogodbe pa na RZS prenese vse materialne avtorske pravice do distribuiranja, reproduciranja, dajanja na voljo javnosti, predelave, elektronskega hranjenja in prenašanja fotografij. Prenos avtorskih pravic je izključen in je brez vsebinskih, časovnih, prostorskih in drugih omejitev. RZS si pridržuje pravico do uporabe izbranih fotografij tudi za druge namene svojega delovanja. Z oddajo fotografij bo RZS štela, da se avtor se strinja z naštetimi pogoji.

Zadnji rok za oddajo fotografij je **31. avgust 2023**.

Prispele fotografije bo pregledala posebna tričlanska komisija RZS, ki bo izmed prispelih fotografij izbrala najprimernejše fotografije za odkup in objavo v koledarju. Komisija si pridržuje pravico do izbora števila fotografij in do izbora kvalitete fotografij.

Prav tako si komisija pridržuje pravico odločitve o podelitvi nagrad za fotografije, ki bodo sestavljene iz eno- in večdnevni ribolovnih dovolilnic tako za salmonide kot za krapovce in plenilske vrste rib na revirjih, ki jih bo izbrala komisija. Za 1. mesto letošnjega natečaja bo zmagovalac po svoji izbiri prejel: ali dnevno ribolovno dovolilnico za revir Mostnica (ujemi-spusti) ali tridnevno dovolilnico za ribolov na Bohinjskem jezeru (ujemi-vzemi).

Vseh 13 avtorjev izbranih posnetkov za ribiški koledar bomo honorirali po veljavnem ceniku RZS - kategorija naslovnica glasila. Neizbrane fotografije bomo v roku 15 dni od zaključka natečaja vrnili njihovim avtorjem.

Lep pozdrav in DOBER PRIJEM!

Marko KRAJNC, l. r.
predsednik komisije
RZS za promocijske aktivnosti

dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik
Ribiške zveze Slovenije

Članici

SPORTANGLERS COMMUNITY OF ALPE-ADRIA (S.C.A.A.)
GEMEINSCHAFT SPORTANGLER ALPE-ADRIA (G.S.A.A.)
ZAJEDNICA ZA SPORTSKI RIBOLOV ALPE-ADRIA (Z.S.R.A.A.)
COMUNITÀ DELLA PESCA SPORTIVA ALPE-ADRIA (C.P.S.A.A.)
ALPOK-ADRIA SPORTHORTHGASZOK KÖZÖSSÉGE (A.A.S.K.)
SKUPNOST ZA ŠPORTNI RIBOLOV ALPE-JADRAN (S.S.R.A.J.)

Vabilo na 30. mednarodno tekmovanje
v sladkovodnem športnem ribolovu za mlade
- disciplina LOV RIB S PLOVCEM - za »Pokal Alpe - Jadran« in
»Pokal glasila Ribič«.

POKAL ALPE - JADRAN, jezero PRISTAVA,
26. avgusta 2023

Tekmovanje je namenjeno mladim tekmovalcem v enotni kategoriji, starosti do 18 let.

Organizator tekmovanja je Zveza ribiških druženj Maribor, tekmovanje bo na trasi jezera Pristava. Organizacijski odbor sestavljajo: Bojan JAVORNIK (tel.: +386 41 699 582), Drago ORNIK (tel.: +386 51 351 452) ter Marjan GABER (tel.: +386 51 418 200).

Zbor tekmovalcev je do 7. ure v gostišču »**KNUPLEŽ**«, Močna 10, 2231 Pernica, neposredno ob samem jezeru.

Jezero, kjer bo **tekmovanje za mlade**, je akumulacijsko jezero z enakomerno globino od 1,5 do maksimalno 2,5 m. Na traso lahko dostopate z avtomobilom po dostopni cesti.

V jezeru so zastopane naslednje vrste rib, primerne za tekmovanje: rdečeočka, zelenika, ploščič, krap, srebrni koreselj, rdečeperka, ameriški somič ...

Prijava o sodelovanju:

Prijava mora dospeti na naslov Zveze ribiških druženj Maribor najkasneje do ponedeljka, **21. avgusta 2023**, na naslov:

Zveza ribiških druženj Maribor, Cesta XIV. divizije 54, SI 2000 Maribor ali na elektronski naslov: zrd.maribor@gmail.com

Sestava sodelujočih ekip:

Tričlanske klubske ekipe so lahko kombinirane iz tekmovalk in tekmovalcev, starih nad 8 let do največ 18 let (tekmovalci morajo biti samostojni!!!).

Za »**Pokal Alpe - Jadran**« tekmujejo vse prijavljene ekipe, za »**Pokal**

glasila Ribič« pa ekipe iz ribiških druženj Ribiške zveze Slovenije, Zvez ribiških druženj, ribiških klubov, Zveze za športni ribolov na morju Slovenije in slovenskih zamejskih ribiških klubov.

Stroški udeležbe:

Za tričlansko tekmovalno ekipo je obvezno plačilo startnine v višini **25 € na tekmovalca** (75 € na ekipo). Znesek startnine zajema: zajtrk.

Znesek za **vodjo in druge spremljevalce** je **25 € na osebo**. Vplačilo zajema: zajtrk, kosilo in spominsko majico.

Startnino in znesek za spremljevalce vplača vodja ekipe ob prihodu na prireditev.

Trening:

Ekipe, ki bodo poslale prijave do 22. 8. 2023, lahko opravijo trening na trasi v **četrtak, 24. 8.**, po predhodni najavi treninga. Trening v **petek, 25. 8.**, bo dovoljen s posebnim dovoljenjem **samo za tiste ekipe, ki bodo po treningu prenočevale v Sloveniji**. Na treningu ni dovoljena uporaba mrež za čuvanje rib.

Pred nameranim treningom se mora vodja ekipe najaviti na eno od števil telefonov članov organizacijskega odbora ali pisno na e-naslov zrd.maribor@gmail.com.

Terminski program - sobota, 26. 8. 2023:

7.00-8.30: prihod ekip in drugih udeležencev, prijava ekip, žrebanje sektorjev in startnih mest, zajtrk ter slovesna otvoritev,

ob 8.30: odhod na tekmovalno traso, vstop na tekmovalna mesta in priprava na tekmo,

9.50-10.: krmljenje rib,

10.00-13: tekmovanje,

13.00-14: tehtanje ulova in izračun rezultatov,

ob 14.30: kosilo (gostišče Knuplež),

ob 16: razglasitev rezultatov in podelitev priznanj in nagrad.

Tekma:

Tekma bo po določilih Pravilnika in Pravilov o športnem ribolovu RZS. Dovoljeno je krmljenje po pravilniku, dovoljene vabe pa koruza, rdeči ter kostni črv (»modn«).

Razglasitev zmagovalcev in podelitev priznanj najboljšim tekmovalcem:

Slovesna razglasitev rezultatov s podelitvijo priznanj in nagrad bo po kosilu.

ZRD Maribor

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Vladimir Mikec, Jure Ušeničnik Schifferstein,
Egon Dolenc, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člani:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

NATEČAJ

Natečaj RZS za najboljšo ribiško fotografijo
Marko Krajnc, dr. Miroslav Žaberl 202

VBALO

Pokal Alpe – Jadran, jezero Pristava
ZRD Maribor 202

AKTUALNO

Dr. Avgust Munda: Ribe v slovenskih vodah
Stane Omerzu 204
Postati ena najboljših muharskih destinacij na svetu
Blaž Močnik 205
Urežati da ... toda, kako?
Blaž Močnik 206
Razstava soške postrvi v Državnem zboru
Uredništvo 207

PRAVNI KOTIČEK

Pogoji za zakonito izvajanje videonadzora
s strani ribiških družin
Anže Petrovič, univ. dipl. prav. 208

DELO RZS

28. Mladinski muharski tabor Osilnica 2023
Aleš Horvat 210

OBZORJA

Pomen rib in ribolova v starem Egiptu: Gospodarska
aktivnost, del religije in hobi
Bine Kramberger, Anja Hellmuth Kramberger 211

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Medvode
Uredništvo 216

POGOVOR

Uspešno upravljanje z ribjim življenjem v bohinjskem
ribiškem okolišu
Borut Jerše 218

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Uspešnim športnim ribičem želimo, da se jim
uresničijo njihove želje
Jože Šmejc 222

RIBOLOV

60. Obletnica tekmovanja Podkovani krap
ribiške družine Barje
Toni Janežič 224

Kako ujeti velikega morskega črva

Vladimir Mikec 226

REPORTAŽA

Oman, o man!
Boštjan Peter Zagožen 228

V SPOMIN

Ivan Vindiš 231

RIBIŠKA PRIPOVED

Teče tudi čas
David Babič 232

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

27. Srečanje muharjev Žužemberk
Zoran Leko 233
Tradicionalno srečanje ob odprtju sezone na
jezeru Klivnik
RD Bistrica 233

MLADI RIBIČ

Prvič z muharico v roki
David Primožič 234

MUHARSKI KOTIČEK

Prednosti in pasti uporabe lahkega pribora
Tomaž Modic 236

RIBIČI KUHAJO

Solata iz ribjega mesa in zelenjave ter ribji lonec
Borut Jerše 238

RAZVEDRILO

Ščukec Lukec in Rakec Jakec
Mitja Manček 239

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2023:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	10. 1.	7. 2.	7. 3.	4. 4.	9. 5.	6. 6.	8. 8.	5. 9.	10. 10.	7. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovno zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemati elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejeli boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

DR. AVGUST MUNDA: RIBE V SLOVENSKIH VODAH

Bliža se sto let od izdaje prve knjige o ribah v slovenskem jeziku. Spisal jo je eden od pionirjev slovenskega sladkovodnega ribištva dr. Avgust Munda, rojen 13. aprila 1886 v Brežicah. Sicer je bil priznan pravnik, kot ribič pa je bil eden najzaslužnejših ljudi, od katerega smo se vsi učili.

V Slovenskem biografskem leksikonu najdemo o dr. Avgustu Mundi naslednji zapis:

M. je 1921 pobudil in pripravil ustanovitev Slov. rib. društva, ki mu je bil tajnik in kasneje predsednik do 1930; istočasno je bil tajnik in pozneje predsednik Kranjskega ribarskega odbora. Proučeval je tu- in inozemsko ribarsko zakonodajo, sodeloval pri novelizaciji kranjskega rib. zak., spisal komentar k temu zak. (Rib. zakon za lj. in marib. oblast z naredbama o rib.-polic. izvrš. določili in o napravi rib. okrajev 1928); sodeloval pri sestavi oblastne uredbe za ribarstvo (1929) in pri sestavi enotnega drž. rib. zak. kot član za to sestavljenega odbora pri min. za poljedelstvo in vode. L. 1926 je spisal: »Ribe v slov. vodah«. Upoštevač zemljepisno Slovenijo (tudi Goriško, Koroško), je zbral tukaj imenoslovje rib; hkrati naj bi knjižica služila za določevanje rib. Poleg mnogih notic je v Lovcu spisal še vrsto člankov iz rib. zakonodaje, pa tudi bio- in ihtioloških: O osnutku enotnega rib. zak. za kraljevino SHS (Lovec 1921); O varstvu rib, Sulčji zarod v naših vodah (ibid. 1922); Kako se sestavljajo pogodbe o zakupu ribolova? Ribe v porečju Save (ibid. 1923); Kako prevažamo in vlagamo mladice? Nekaj podatkov o sulcih v naših vodah, O ribarskih okrajih, O ribji lovi s prepovedanim orodjem in na prepovedan način, Ribe v porečju Soče (ibid. 1924); Nekaj o akvarijih, Nekaj statističnih podatkov o sulčji lovi v Savi in Ljubljani, O gojenju postrvkega zaroda (ibid. 1925 in ponatis); Ribarski okraji in njih pritoki, Strokovno mnenje okr. rib. odbora v Lj. o najmanjši meri za sulca,

Avgust Munda

Samosvoji rib. okraji, Lov z umetno muho, Uprava naših postrvjih poto-
kov, Ameriške vade za lov roparic (ibid. 1926); Pravno stanje ribarstva v kraljevini SHS (ibid. 1927 in ponatis); Razširjenje kranj. rib. zak. na ozemlje vse Slovenije, Temeljna načela za ustvaritev rib. okrajev na ozemlju bivše Kranjske, Ohridska postrv, O pomenu trnkarskega sporta, † Prof. Ivan Frankè, Nekaj misli o izenačenju ribarske zakonodaje v kraljev. SHS (ibid. 1927); Noveliranje kranj. rib. zak. Postrvje vališče v Kallwangu, Izenačenje predpisov o varstveni dobi in o najmanjši meri rib v Sloveniji, Osnutek okvirnega

rib. zak., Salmonidi Balkana, Ribja steza v Fali, O sulčarki, Regulacija rek in ribarstvo, Ribarstvo na Kranjskem za časa Valvasorja (ibid. 1928); Uredba za ribarstvo za lj. oblast, O potrebi umetnega gojenja sulca, O ribarski statistiki (ibid. 1929); Onečiščenje javnih vod in ribarstvo (ibid. 1930); Nekaj statističnih podatkov o uspevanju sulcev v Savi in Ljubljani (GMDS 1930); Statistische Daten über das Wachstum des Huchens im Savegebiet (Schweitzer. Fischerei-Zg. 1930); Die künstl. Zucht des Huchens in Jugoslawien (referat na mednar. limnološkem kongresu v Beogradu 1934). Pc.

Sto let je preživelo le malo število izvodov prve knjige o ribah v slovenskem jeziku. Sam vem le za dva. Prav je, da se velikemu in pionirju slovenskega sladkovodnega ribištva zahvalimo za njegovo delo in knjigo Ribe v slovenskih vodah, ki je izšla daljnjega leta 1926. Kot bi rekel dr. Boris Skalin: »Brez včeraj ne bi bilo danes in brez danes ne bo jutri.« Človek, ki ne pozna in ne spoštuje zgodovine in svojih korenin, ne more pričakovati prav bleščeče prihodnosti.

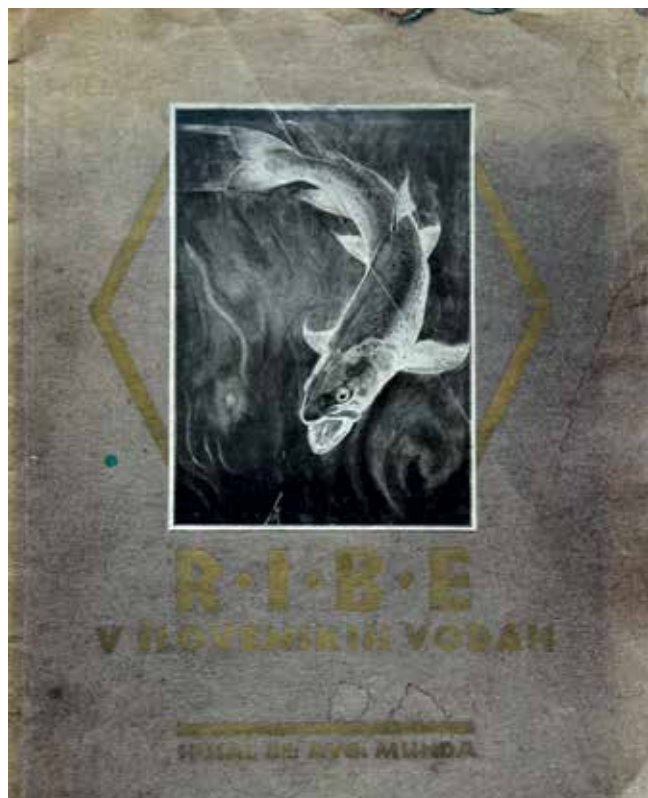
Zelo dobro se zavedamo pomena dela našega krajana in seveda smo hvaležni za kulturno dediščino, ki nam jo je zapustil dr. Avgust Munda. Ponosni smo, da sta bili ravno naša Krka in Sava navdih dr. Avgustu Mundi za temeljno delo slovenskega ribištva. Zavedamo pa se tudi, da mora biti kulturna dediščina dostopna.

Zato smo v Centru za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma – Racocon s pokrovitelji pripravili ponatis prve knjige o ribah v slovenskem jeziku. Knjiga je 1. junija, tj. na dan Save, po skoraj sto letih spet ugledala luč sveta.

Seveda bi knjiga morala najti pot do knjižne police vsakega domačega ribiča, ponosno pa jo bomo ponudili tudi našim ribiškim gostom. Prav gotovo pa si dr. Avgust Munda in njegovo delo zaslužita poseben prostor in pozornost v Posavskem muzeju Brežice, ki je tudi sodeloval pri stoletnici izida prve slovenske knjige o ribah in 140-letnici rojstva njenega avtorja.

Pri ponatisu tako pomembnega dela smo se želeli čim bolj približati izvirniku. Ob tej priložnosti pa je akademska slikarka Aleksandra Fekonja izdelala tudi portret našega rojaka in pionirja slovenskega ribištva dr. Avgusta Munde. Hvala vsem, ki ste pomagali, da iz pozabe iztrgamo tako pomemben del naše kulturne dediščine.

Stane Omerzu, urednik

Knjiga ribe v slovenskih vodah, 1926

POSTATI ENA NAJBOLJŠIH MUHARSKIH DESTINACIJ NA SVETU

Ribiška družina Tolmin je s skoraj 400 člani med največjimi in najbolj prepoznavnimi ribiškimi organizacijami v Sloveniji. Spomladi je na rednih volitvah petletni mandat dobil 46-letni Aljoša Križnič s Postaje pri Mostu na Soči. Po poklicu elektrotehnik se že več kot desetletje kot samostojni podjetnik ukvarja s področjem notne distribucije, med drugim pa je tudi predsednik turističnega društva Most na Soči in nekdanji občinski svetnik občine Tolmin.

Aljoša Križnič

Tvoja izvolitev je bilo bržkone svojevrstno presenečenje, saj pomeni tudi generacijsko pomladitev vodstva. Kako gledaš nazaj na marčevske volitve?

Letošnje volitve so bile res presenečenje za marsikoga v sami ribiški družini in izven nje. Če bom rekel, da ni bilo presenečenje tudi zame, bom lagal, saj sem kandidiral proti dvema res vidnima članoma družine, ki sta bila že desetletja aktivna člana in sta imela z vidika prepoznavnosti veliko boljše izhodišče.

Na volitve sem prišel popolnoma neobremenjen, sem pa čutil močno podporo ekipe, ki mi je stala ves čas ob strani in s katero smo pripravili dober in res konkreten program. Je odlično strukturiran po posameznih področjih in naslavljal vse izzive, ki nas čakajo v prihodnosti. Na volitvah smo predstavljali alternativo starejši generaciji in verjeli, da je sedaj prišel naš čas, da v naslednjem desetletju dokažemo, kaj zmoremo tudi mi. Res sem bil zelo vesel izvolitve za predsednika RD Tolmin, sem se pa v tistem trenutku zavedal odgovornosti, ki sem jo z izvolitvijo prevzel.

Po ribiškem stažu si pravzaprav še mlad ribič, protikandidata sta bila uveljavljena člana z dolgoletnimi funkcijami v družini, Milan Berlot je RDTR vodil zadnjih pet let. Zakaj si sprejel izziv?

Izziv sem sprejel, ker sem prepričan, da imamo vse, kar potrebujemo, da postanemo ena izmed najboljših petih muharskih destinacij na svetu, obenem pa povežemo člane društva v družbo prijateljev z istim priložnostnim interesom. Imamo odlične naravne danosti, imamo že dobršen del potrebne infrastrukture in imam ob sebi predvsem odlično ekipo ljudi, ki bo delala za ta cilj. Torej, to je naša desetletna pot, ki ji bomo ves čas sledili.

Kdaj si bil nazadnje na ribolovu in kam se najraje odpraviš?

Ha ha ... Letos žal še nisem uspel oditi na ribolov. Zadnjič sem bil lani oktobra. Najraje grem kar na reko Idrijco, ki je neposredno ob mojem domu in mi je najbolj domača.

Prejšnji mandat je zaznamovalo tudi covidno obdobje, ki je povsem ogrozilo normalno delovanje družine, saj ji pogon zagotavlja turistični ribolov. Kakšno zapuščino si dobil?

Glede na to, kako pomemben finančni delež v letnem proračunu predstavljajo ribiški turisti, je bilo vsekakor težko in so bili potrebni hitri in učinkoviti ukrepi. Bivše vodstvo je glede na rezultate to delo dobro opravilo in ribiška družina je covidno obdobje preživel brez velikih pretresov. Predhodnik mi je predal ribiško družino v dobri kondiciji in je lahko dobra štartna osnova, na kateri bomo naš volilni program gradili naprej.

Programi vodenja vseh kandidatov so bili načeloma zelo podobni, skupni imenovalec pa je bila skrb za avtohtono ribo soško postrv in jadranskega

lipana. Z zagotavljanjem plemenske jate je bilo v preteklosti kar nekaj težav. Kako boste ukrepali zdaj z gospodarsko službo?

Res je. Programi so bili v marsikateri točki podobni, v načinu vodenja pa smo si bili kandidati vseeno različni. S plemenskimi jatami oziroma na splošno z vzrejo plemenskih jat so lahko velikokrat težave, še posebej z boleznimi, ki so v ribogojstvu velikokrat prisotne. Trenutno je za usmeritve in plane skrbel le gospodar, ki pa je v tem delu dokaj nov in se še uči. Zato ponovno uvajamo pred leti ukinjeno gospodarsko komisijo, sestavljeno iz kompetentnih oseb na področju ribogojstva, ki bo skupaj z gospodarjem ribiške družine vse te protokole na novo definirala in vzpostavila. Torej, analizirali bomo obstoječe stanje na plemenskih jatah, naredili oziroma dopolnili načrt za plemenske jate, napisali protokole in določili načrt za prihodnje leto.

Izpostavljali si tudi evropske projekte v okviru Lokalnih akcijskih skupin (LAS). Kaj lahko RDT iz tega naslova pridobi?

Ribiška družina Tolmin je članica LAS Dolina Soče in po novem tudi LASR Alpejske reke. Slednji je v veliki meri namenjen prav ribištvu in ribogojstvu ter ribiškemu turizmu. V programski perspektivi 2021-27 računamo, da se bomo prijavi in potegovali za evropska sredstva na več projektih. Med večjimi projekti računamo na sofinanciranje izgradnje ribiškega doma pri vališču v Modreju in ureditev Grofovih ribnikov pod vasjo Dolje. V sodelovanju z drugimi institucijami bomo poskušali pridobiti sredstva za nadaljnje raziskave in vzpostavitev plemenskih jat na področju avtohtonih rib jadranskega lipana in soške postrvi. Spogledujemo se z digitalizacijo vsebin RD Tolmin, digitalizacijo procesov pri vzreji rib in več manjših skupnih projektov z drugimi partnerji v regiji. Želimo nadaljevati s promocijo ribištva v okviru festivala Soške postrvi, med mladimi pa z organizacijo različnih delavnic in taborov. Verjamem pa, da se bodo v tem času pojavile še nove ideje in nove potrebe s terena, tako da izzivov za naslednjo programsko perspektivo zagotovo ne bo zmanjkalo.

Aprilska prodaja dovolilnic je bila rekordna. Kakšna sezona zagotavlja stabilnost družini? Bo treba uravnavati ribolovni pritisk na vode?

Začetek sezone je zelo obetaven. Rekordne prodaje dovolilnic v aprilu smo zelo veseli. Ribolov pri nas je za ribiške turiste po covidu še vedno zelo privlačen. Prihajajo novi in vračajo se spet stari gosti. Če se bo ta trend večanja števila ribiških gostov nadaljeval skozi preostanek ribiške sezone in bodo vodostaji rek normalni, menim, da kakšnih posebnih težav s pritiskom po vsej verjetnosti ne bo. Seveda se bomo na povečanje števila gostov v ribiški družini primerno takoj odzvali. Želimo pa si, da bi se ribiški gosti čim bolj enakomerno razpršili po celotni sezoni, da tako ne bi bila izrazita sezonskost in bi bil tako kljub povečanju števila gostov pritisk na vode enak ali celo manjši. Po koncu ribolovne sezone se bo posebna komisija seznanila z vsemi podatki, preučila še vse ostale vidike in vse podrobno analizirala. Po potrebi bo za novo sezono predlagala spremembe ribolovnega režima ali pravil ribolova, v prihodnosti lahko torej pride tudi do zmanjšanja števila ribiških turistov oziroma do njihove dnevne omejitve.

Poslovanje ribiške družine bo letos pozitivno v primeru približno 5.300 prodanih dnevniških turističnih dovolilnic, kar je postavljeno nekoliko nižje, kot je bila realizacija v preteklem letu. V tem primeru bomo lahko izvedli vse vnaprej načrtovane aktivnosti, kar za nas pomeni stabilno sezono.

Ribolovne vode, posebej Sočo, si delite s številnimi deležniki. Poleti govorimo o gneči. Kako se bo treba spoprijeti s tem izzivom?

Naše reke so poleti res zelo obremenjene in na njih prihaja do vedno več konfliktov med različnimi uporabniki. V novem vodstvu menimo, da se je treba o teh stvareh pogovoriti oziroma uskladiti. Vsak mora

povedati svoje, nato pa moramo poiskati skupne točke, na katerih bomo gradili tudi prihodnje sobivanje. Usklajevanje mnenj vsekakor ne bo lahko, ker so interesi zelo različni. Je pa to nujno storiti čim prej, v nasprotnem primeru bomo imeli v prihodnje velike težave in slabo voljo med posameznimi deležniki na reki. Torej, nujno je treba doreči

vodne režime, pravila in kodekse obnašanja posameznih deležnikov na vodi ter jih potem tudi spoštovati in kontrolirati. Če tega ne bomo naredili, bomo imeli v prihodnosti velike težave in bodo na določeni točki turisti začeli odhajati drugam.

Besedilo in fotografije: Blaž Močnik

OKROGLA MIZA UPRAVLJANJA VODA V KRIZNIH RAZMERAH

UREJATI DA ... TODA, KAKO?

Če je ustanovitev krajinskega parka v zgornjem Posočju možna rešitev za skupno upravljanje reke Soče s pritoki, je splošni konsenz o režimu upravljanja manj verjeten – gre sklepati po razpravi na okrogli mizi v Tolminu na temo upravljanja voda v kriznih razmerah. Zaenkrat je večina še zadržana do omejevanja dejavnosti na vodotokih, se pa strinjajo, da je treba iskati rešitve, preden nas bo v to prisilila narava.

Izhodišče za razpravo v Knjižnici Cirila Kosmača, ki sta jo občina Tolmin in Zavod Turizem dolina Soče pripravila v okviru Festivala soške postrvi RD Tolmin, je bila lanskoletna huda in dolgotrajna poletna suša, kjer je Ribiška družina Tolmin prvič v več kot 70-letni zgodovini na določenih rekah za določeno obdobje prepovedala ribolov. Ostale aktivnosti vključno s komercialno plovbo se ni omejevalo, zato so se sogovorniki spraševali, kdo, kako in kdaj se sploh lahko omejuje dejavnosti oziroma ali si omejitev številni deležniki z različnimi interesi sploh želijo.

“Posočje je bilo lani tri mesece brez padavin, ribe so bile zaradi visokih temperatur rek in nizkih vodostajev ogrožene, zato smo jim pomagali s prepovedjo ribolova na skoraj vseh rekah. Ribiški turizem je za Posočje pomemben, saj po ocenah prinaša 3,5 milijona evrov letno, vseeno pa se bomo morali z vsemi deležniki dogovoriti ter najti rešitev za skupno sobivanje ob in na rekah,” namiguje predsednik Ribiške družine Tolmin Aljoša Križnič.

S primeri s Savinje in drugje po Sloveniji ga je dopolnil dr. Miroslav Žaberl, predsednik Ribiške zveze Slovenije, češ da v določenih porečjih določene vrste rib takšno sušno obdobje zelo težko preživijo. “Ribiči smo se sami organizirali in prepovedali ribolov, žal pa nismo uspeli s pritiskom na pristojne državne organe, da bi v tem času ustavili druge vodne aktivnosti. Mi smo na pristojne državne organe, predvsem na ministrstvo za kmetijstvo in bivše ministrstvo za okolje in prostor, izrazili zelo jasen apel, kaj pričakujemo – to so zelo jasna izhodišča, kaj, kdo mora postoriti ali zaukazati ali prepovedati in v kolikšni meri.” Samo s skupnim sodelovanjem se bo lahko v takih primerih zaščitilo ribji življenjski prostor, je dodal predsednik RZS, na lokalni ravni z dogovori, na državni pa s prepovedmi.

Okoljevarstvenik in kajakaš Jernej Stritih je predlagal, da bi se morali znotraj zgornjesoške turistične destinacije dogovoriti, kaj je kakovost doživetja za obiskovalce in določiti standard za to ponudbo. Opozoril pa je, da o gneči na Soči lahko govorimo v zelo kratkem obdobju leta: “Sočo in infrastrukturo ob vodi se da vzdrževati z nekimi omejenimi stroški. Želeli bi si, da bi občine več denarja vložile v infrastrukturo, kot so stranišča in parkirišča. Glede na zadnja dogajanja, ko je ob vodi več pohodnikov, kopalcev in kolesarjev kot veslačev, bi bilo namesto dovolilnic za plovbo pametno veliko bolj pravično vnesti parkomate. Zdajšnji odlok je svojo funkcijo opravil in nima smisla z njim nadaljevati.”

Po njegovem mnenju reko najbolj omejujejo posegi in kopanje proda ter urejanje brežin. “To povzroča večjo škodo ekosistemu kot veslači.” Anton Podbršček iz soškega območnega sektorja Direkcije RS za vode se s tem ni strinjal, dejal pa je, da je deležnikov in različnih interesov na tem področju ogromno. Zato upa, da bi se lahko dogovorili o skupnem načrtu upravljanja za Sočo s pritoki.

Tolminski župan Alen Červ je ob tem opozoril, da lokalna skupnost pravne podlage za omejevanje aktivnosti nima in da mora v takih primerih vmes poseči država. “Bodisi omogočiti večje pristojnosti na lokalni ravni bodisi odločati z vrha navzdol. Namreč interesa in deležnikov v prostoru je preveč, da bi lahko glede omejitev upali za družbeni dogovor. Vsi trije župani aktivno delamo, da bi po letošnji sezoni sprejeli nov odlok za plovbo na Soči. Ne samo zaradi podnebnih sprememb, ampak zaradi razmaha deležnikov na reki in pomanjkljivega nadzora nad njimi, kar vpliva

Festival soške postrvi

Okrogla miza

na zmogljivost prostora in ljudi, ki tu živijo. Interes je, je pa težava to uskladiti že na ravni tukajšnjih treh občin.”

Stritih vseeno dodaja, da obstaja zelo velik občutek, da je Soča vrednota, a hkrati zelo različna razmišljanja, kako to vrednoto izkoristiti: “Enim je vrednota reka sama, drugi vidijo vrednoto s poslom v turizmu, tretji še vedno razmišljajo o hidroelektrarnah. Predvsem je treba Soči kot hudourniški reki dati dovolj prostora, da se sama prilagodi na spremembe.”

Med rešitvami, ki so na voljo, je krajinski park najustreznejša, dodaja. Omogoča urejanje obiska in prostora z vidika ohranjanja narave, turizma in kmetijstva, hkrati pa daje upravljavcu možnost, da ureja neke zadeve temeljiteje. “Tu je pomembno, da se tri občine med sabo dogovorijo in da turistični ponudniki, kmetijstvo in ribiči najdejo skupno vizijo, kako naprej.”

Župan Červ je opozoril, da je treba biti previden s takšnimi pobudami: “Ali bodo dosegle svoj namen ali pa bodo prinesle dodatne omejitve. Razvoj naj bo sonaraven, nikakor pa ne z omejitvami. Skupnega upravljavca za Sočo bi bilo smiselno imeti, je pa zdaj prednost, da lahko odlok spreminjamo glede na odziv. Če gremo v sprejem krajinskega parka, pa odgovornost prenesesh na drugo raven, kjer je posluha za adaptacije manj.”

Kot je opozoril direktor Notranjskega parka Matevž Podjed, vsako parkovno upravljanje zahteva najprej minimalno soglasje v lokalni skupnosti. “Če je to možno doseči, je nato proces ustanavljanja zapleten. Modeli pri nas so različni, najboljši režim bi bil preplet države in občin. Denar prinaša tudi upravljavske pravice in na občinah je, koliko so pripravljene prispevati in koliko besede želijo še imeti v prostoru.”

Miro Kristan iz Fundacije za Sočo je na koncu spomnil, da je bilo v preteklosti glede ohranjanja reke na mizi veliko pobud, vendar izzivi danes ostajajo enaki. “Gre samo za dogovor, ali si želimo skupnega načina upravljanja ali nam odgovarja način, kot je zdaj in je sektorski. Sicer ponuja rešitve, ampak je mogoče neučinkovit, kar kažejo zadnje sušne razmere. Manjka neka skupna točka, kjer se upravljanje razvija. Teh oblik je veliko – krajinski park, nevladne organizacije, javne agencije. Glede na slovensko zakonodajo je krajinski park prava enota in fleksibilna ter z nizkimi omejitvami glede naravovarstva in rabe prostora, če pa govorimo o vodi, pa nimamo pravnega okvira, ki bi to omogočal.”

*Besedilo in fotografije:
Blaž Močnik*

RAZSTAVA SOŠKE POSTRVI V DRŽAVNEM ZBORU

5. junija 2023 je Ribiška zveza skupaj z RD Tolmin v Državnem zboru otvorila razstavo o soški postrvi, avtorja Blaža Močnika. Zbrane je pozdravil tudi podpredsednik Državnega zbora Danijel Krivec. Dejal je, da ga zelo veseli požrtvovalnost, ki ga ribiči namenjajo ohranitvi soške postrvi. Hkrati so se spomnili tudi izida prve knjige o ribah v slovenskem jeziku, iz leta 1926, avtorja Avgusta Munde, ki je v začetku junija doživela ponatis.

Uredništvo

Udeleženci razstave v Državnem zboru

Razstava

§ POGOJI ZA ZAKONITO IZVAJANJE VIDEONADZORA S STRANI RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiške družine upravljajo z lastnim premočnim in nepremičnim premoženjem in so zato lahko tudi oškodovanec različnih kaznivih dejanj zoper premoženje (tatvine, vlomi). Eden od možnih preventivnih ukrepov za odvrčanje potencialnih storilcev kaznivih dejanj pa je lahko tudi uvedba videonadzora dostopa oziroma okolice ribiškega doma. Kaj predstavlja pojem izvajanje videonadzora? Aktualne smernice Informacijskega pooblaščenca, objavljene 14. 4. 2023, vsebujejo eno od možnih definicij videonadzora, in sicer se za videonadzor šteje uporaba video kamer za sistematično snemanje, prenos in shranjevanje žive slike z ene lokacije na drugo ter rešitve, ki zajemajo zgolj prenos žive slike brez snemanja. Izvajanje videonadzora je kar se tiče društev zakonsko urejeno v tretjem poglavju novega Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22, ZVOP-2). Določbe ZVOP-2, ki urejajo videonadzor se namreč uporabljajo pod pogojem (subsidiarno), da izvajanja videonadzora za posamezno področje ne ureja drug specialnejši zakon. Za področje društev takšnega posebnega zakona ni in zato veljajo enaki pogoji kot za druge pravne osebe zasebnega prava, kot so na primer podjetja. Nadalje je treba že v uvodu poudariti, da z izvajanjem videonadzora nastane zbirka osebnih podatkov posameznikov, v kolikor so na posnetkih vidni posamezniki, ki jih je mogoče tudi prepoznati. Zato je pred odločitvijo o uvedbi videonadzora treba opraviti premislek o razlogih za videonadzor, saj mora izvajalec videonadzora, ki je hkrati tudi upravljavec osebnih podatkov, razpolagati z ustreznimi pravnimi podlagami za obdelavo osebnih podatkov, kot jih določa 6. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov (Uradni list Evropske unije št. L 119/1), prav tako pa za izvajalca videonadzora nastanejo dodatne obveznosti po ZVOP-2. Pri tem pa je treba dodati, da postavitve zgolj lažnih kamer, ki ne snemajo, oziroma kamer s tako nizko ločljivostjo, da na videoposnetkih ni mogoče prepoznati posameznikov oseb (npr. panoramska kamera), ne pomeni izvajanja videonadzora v smislu ZVOP-2 in tudi ne pomeni obdelave osebnih podatkov. S postavitvijo takšnih kamer za ribiško družino ne nastanejo posebne obveznosti. V prispevku bodo predstavljeni pogoji za zakonito uvedbo oziroma izvajanje videonadzora v obsegu, kot velja za ribiške družine.

Pogoji za uvedbo videonadzora

Za izvajanje videonadzora mora najprej obstajati ustrezna pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov, in sicer skladno s 6. členom Splošne uredbe o varstvu podatkov. V upoštevanje bosta prišli predvsem dve možni pravni podlagi, in sicer izvajanje videonadzora je lahko predvideno v kakšni zakonski obveznosti upravljavca ali pa bo šlo za zakoniti interes upravljavca, kadar nad njegovim interesom ne prevladajo interesi ali temeljne pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Menim, da bodo ribiške družine odločitev o uvedbi videonadzora lahko utemeljile predvsem na podlagi zakonitega interesa, ki je v varovanju njihovega premoženja, saj društva nimajo posebne zakonske dolžnosti za izvajanje videonadzora.

Pred uvedbo videonadzora pa je treba najprej sprejeti *pisno odločitev o uvedbi videonadzora*. To odločitev skladno z drugim odstavkom 76. člena ZVOP-2 lahko sprejme predstojnik, direktor ali drug pooblaščen posameznik pravne osebe zasebnega sektorja kot upravljavec podatkov. V pisni odločitvi morajo biti *obrazloženi razlogi* za uvedbo videonadzora. Navedeno pomeni, da je treba v pisnem dokumentu naštetiti in obrazložiti razloge o tem, zakaj je potreben videonadzor in zakaj drugi milejši ukrepi niso primerni za doseg istega namena, kot se zasleduje z videonadzorom. Če se videonadzor že izvaja, pa je smiselno za zagotovitev skladnosti z zakonodajo takšno odločitev sprejeti ponovno in skladno z zahtevami ZVOP-2 v pisni obliki z navedbo ustrezne obrazložitve.

V zvezi z društvi pa se pojavlja vprašanje, *kateri organ ribiške družine je tisti, ki lahko glede na zgornjo opredelitev sprejme odločitev o uvedbi videonadzora*. Menim, da ne gre za takšno odločitev, da bi o tem nujno moral odločiti zbor društva kot najvišji organ društva (lahko pa o tem odloča) in bo v praksi zadostovalo, če ob upoštevanju statuta posamezne ribiške družine odločitev

sprejme upravni odbor kot izvršni organ ribiške družine, ki ima operativne naloge in tudi vodi RD medasedanji zbora članov. Zakonskim pogojem pa bo lahko zadoščeno tudi, če bo takšno odločitev sprejel predsednik ribiške družine, saj njegova pristojnost za zastopanje društva izvira iz 5. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 61/06, s spremembami Zdr-1) v povezavi s statutom ribiške družine.

Potem ko je odločitev o uvedbi videonadzora sprejeta ter tudi v primeru, če se videonadzor že izvaja, mora ribiška družina kot upravljavec podatkov o tej odločitvi na vidnem mestu objaviti obvestilo, ki mora posamezniku omogočiti, da se seznani z izvajanjem videonadzora in da se lahko vstopu v nadzorovano območje odpove.

Vsebina obvestila je glede na prejšnjo ureditev zakonsko na novo urejena, in sicer četrti odstavek 76. člena ZVOP-2 določa, da mora obvestilo vsebovati informacije iz prvega in drugega odstavka 13. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov ter dodatne z ZVOP-2 predpisane informacije. To pomeni, da mora obvestilo vsebovati vsaj navedbo:

- identitete in kontaktnih podatkov upravljavca in njegovega predstavnika, kadar ta obstaja,
- kontaktnih podatkov pooblaščenca osebe za varstvo podatkov, kadar ta obstaja,
- namenov, za katere se osebni podatki obdelujejo, kakor tudi pravno podlago za njihovo obdelavo,
- zakonitih interesov, za uveljavljanje katerih si prizadeva upravljavec ali tretja oseba, kadar obdelava temelji na tej podlagi,
- uporabnikov ali kategorij uporabnikov osebnih podatkov, če obstajajo,
- obdobja hrambe osebnih podatkov ali, kadar to ni mogoče, merila, ki se uporabijo za določitev tega obdobja,
- o obstoju pravice, da se od upravljavca zahtevajo dostop do osebnih podatkov in popravke ali izbris osebnih podatkov ali omejitev obdelave v zvezi s posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali obstoj pravice do ugovora obdelavi in pravice do prenosljivosti podatkov,
- pravice do vložitve pritožbe pri nadzornem organu,
- informacije o obstoju (ali neobstoju) avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov.

Poleg zgoraj navedenih podatkov pa mora obvestilo vsebovati še naslednje informacije:

- pisno ali nedvoumno grafično opisano dejstvo, da se izvaja videonadzor,
- namene obdelave, navedbo upravljavca videonadzornega sistema, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte ali spletni naslov za potrebe uveljavljanja pravic posameznika s področja varstva osebnih podatkov,
- informacije o posebnih vplivih obdelave, zlasti nadaljnje obdelave,
- kontaktne podatke pooblaščenca osebe (telefonska številka ali naslov e-pošte),
- neobičajne nadaljnje obdelave, kot so prenosi subjektom v tretje države, spremljanje dogajanja v živo, možnost zvočne intervencije v primeru spremljanja dogajanja v živo.

Namesto objave v obvestilu pa se lahko obveščanje posameznika skladno s petim odstavkom 76. člena ZVOP-2 izvede tudi na način, da upravljavec informacije iz prvega in drugega odstavka 13. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov in informacije iz tretje do pete alineje prejšnjega odstavka objavi na spletnih straneh. V tem primeru mora obvestilo vsebovati vse podatke iz prvih dveh alinej prejšnjega odstavka ter spletni naslov, kjer so dostopne preostale informacije. Glede na zgoraj predstavljeno količino informacij, ki jih obvestilo mora vsebovati, da zadosti novim zakonskim pogojem, se zdi slednje bolj praktična izbira za izvajalce videonadzora.

Predpisana pa je tudi najdaljša možna hramba videoposnetkov, in sicer je to lahko največ eno leto od nastanka posnetka, vendar pa je ob upoštevanju načel varstva osebnih podatkov treba za tako dolgo hrambo imeti ustrezen razlog. Praviloma bo lahko sorazmerna in utemeljena bistveno krajša hramba

posnetkov (npr. en mesec), zlasti če ni bilo dogodkov, zaradi katerih bi bilo treba zavarovati posnetke in jih hraniti dlje časa. Ni torej dopustna samodejna hramba videoposnetkov za najdaljši še možen zakonsko dopusten čas hrambe, temveč je treba tudi to odločitev skrbno pretehtati. Prav tako se lahko praviloma hrani posnetek – sliko s podatkom o lokaciji, datumu, času posnetka, izjemoma pa poleg navedenega tudi zvok.

Poudariti je treba, da videonadzora ni dovoljeno izvajati v dvigalih, sanitarijah, prostorih za preoblačenje in drugih podobnih prostorih, v katerih posameznik utemeljeno pričakuje višjo stopnjo zasebnosti.

Omejen je tudi vpogled, uporaba ali posredovanje posnetkov videonadzornega sistema, in sicer je to dopustno samo za namene, ki so zakonito obstajali ali bili navedeni na obvestilu v času zajema posnetka. Pregledovanje posnetkov iz radovednosti ali drugih razlogov kot tistih, ki so navedeni v obvestilu, torej ni dovoljeno.

Upravljalavec videonadzornega sistema ima tudi obveznost, da za *vsak vpogled* ali uporabo posnetkov zagotovi možnost naknadnega ugotavljanja, kateri posnetki so bili obdelani, kdaj in kako so bili uporabljeni ali komu so bili posredovani, kdo je izvedel ta dejanja obdelave, kdaj in s kakšnim namenom ali na kateri pravni podlagi. Te podatke je upravljalavec dolžan hraniti v dnevniku obdelave (posebna evidenca po ZVOP-2), in sicer dve leti po koncu leta, ko so nastali.

Če bo videonadzor pogodbeno izvajala varnostna služba, pa je treba s pogodbenim izvajalcem skleniti tudi ustrezno pogodbo o obdelavi osebnih podatkov, saj je ta obveznost predpisana s Splošno uredbo o varstvu podatkov, pri čemer bo ribiška družina v pogodbi nastopala v vlogi upravljalca podatkov, varnostna služba pa bo obdelovalec osebnih podatkov.

Zaključimo lahko, da je za uvedbo videonadzora potrebno izpolniti naslednje zakonske pogoje:

- sprejem utemeljene in ustrezno obrazložene odločitve o uvedbi videonadzora, najbolje v obliki pisnega sklepa ustreznega organa društva o uvedbi videonadzora,
- objava zakonsko skladnega obvestila o videonadzoru,
- hramba videoposnetkov kar najkrajši možen čas,
- omejitev vpogleda v hranjene videoposnetke, ki morajo biti kot zbirka osebnih podatkov tudi ustrezno varovani,
- sklenitev pogodbe o obdelavi osebnih podatkov v primeru prenosa izvajanja videonadzora na pogodbenega izvajalca.

Videonadzor dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore

Videonadzor dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore (npr. dostop do ribiškega doma) je podrobneje urejen v 77. členu ZVOP-2, in sicer ga je mogoče izvajati zgolj, če je to potrebno za varnost ljudi ali premoženja, zaradi zagotavljanja nadzora vstopa v te prostore ali izstopa iz njih ali če zaradi narave dela obstaja možnost ogrožanja zaposlenih. Na primeru nadzora dostopa do ribiškega doma si je v praksi mogoče zamisliti utemeljitev zgolj iz potrebe po varnosti premoženja, pri čemer je tudi ta razlog lahko upravičen samo v primeru, če je v preteklosti že prišlo do izvršitve premoženjskih kaznivih dejanj na škodo ribiške družine.

Zbirka osebnih podatkov v primeru videonadzora dostopa v poslovne prostore pa lahko vsebuje poleg slike s podatkom o lokaciji, datumu, času posnetka tudi datum in čas vstopa v uradni službeni prostor in izstopa iz njega, osebno ime posnetega posameznika, naslov njegovega stalnega ali začasnega prebivališča, zaposlitev, številko in podatke o vrsti njegovega osebnega dokumenta ter razlog vstopa, če se navedeni osebni podatki zbirajo skupaj s posnetkom videonadzornega sistema. Slednje v praksi ne bo posebej uporabno za ribiške družine, saj ne zbirajo podatkov o obiskovalcih ribiškega doma.

Omeniti velja še videonadzor znotraj delovnih prostorov, ki je skladno z 78. členom ZVOP-2 med drugim dovoljen le, kadar je to *nujno potrebno* za varnost ljudi ali premoženja ali za varovanje poslovnih skrivnosti, teh namenov pa *ni mogoče doseči z milejšimi sredstvi*. Videonadzor se lahko izvaja le glede tistih delov prostorov in v obsegu, kjer je treba varovati navedene interese. V prostorih društva se navadno ne nahajajo takšni podatki, da bi bilo izvajanje videonadzora znotraj prostorov ribiškega doma lahko upravičeno, prav tako pa bo mogoče varnost premoženja praviloma doseči že z milejšimi ukrepi.

Videonadzor na javnih površinah

V primeru izvajanja videonadzora na površinah pred ribiškim domom, npr. parkirišče, okolica ribnika, gostinski lokal v sklopu ribiškega doma, pa je treba upoštevati tudi določbo 80. člena ZVOP-2, ki ureja videonadzor na javnih površinah. ZVOP-2 se namreč pri definiciji javne površine sklicuje na definicijo javne površine, kot jo v 17. točki 3 člena določa Zakon o urejanju

prostora (Uradni list RS, št. 199/21 z dne 22. 12. 2021), in sicer je javna površina praviloma odprta prostorska ureditev, namenjena splošni rabi, naravna ali ustvarjena z gradbenimi ali drugimi posegi v prostor. Med zakonsko navedene primere javnih površin spadajo tudi parkirišče, zelenica, otroško igrišče ter druga površina za rekreacijo in prosti čas, ne glede na to, ali je v lasti države, občine ali v zasebni lasti.

Videonadzor na parkirišču pred ribiškim domom ali pa okolici ribiškega doma in ribnika bo tako skladno z navedeno zakonsko določbo dovoljen le, kadar je to potrebno zaradi obstoja resne in utemeljene nevarnosti za varnost premoženja upravljalca podatkov in teh namenov ni mogoče doseči z drugimi sredstvi, ki manj posegajo v pravice posameznikov. Videonadzor se lahko izvaja le glede tistih bližnjih ali povezanih delov javne površine in v obsegu, kjer je treba varovati premoženje upravljalca podatkov. Posnetki videonadzora na javnih površinah pa se lahko hranijo največ šest mesecev od trenutka nastanka posnetka.

ZVOP-2 pa v zvezi z izvajanjem videonadzora na javnih površinah predpisuje tudi posebno obveznost za upravljalca podatkov in videonadzornega sistema, ki izvaja videonadzor javnih površin, in sicer mora slednji v primeru, ko videonadzorni sistem posname dogodek, ki ogroža zdravje ali življenje posameznika, o tem nemudoma obvestiti policijo ali drug pristojni subjekt.

V praksi bo utemeljitev videonadzora na javni površini na primeru ribiške družine težko utemeljiti. Možno bi bilo sicer utemeljevanje v smeri, da ne gre za javne površine, vendar je zakonska definicija javnih površin oblikovana pomensko široko, saj pod javne površine zapadejo odprte prostorske ureditve, namenjene splošni rabi, pri tem pa dejstvo, da so v zasebni lasti, ne vpliva na okoliščino ali gre za javne oziroma zasebne površine. Utemeljitev videonadzora s sklicevanjem zgolj na zasebnost površin zato najverjetneje ne bo posebej uspešna. Takšen videonadzor pa bi zakonito podlago vseeno lahko črpal kar neposredno iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, če bi lahko izvajalec videonadzora utemeljil ustrezen zakoniti interes za takšno snemanje. ZVOP-2 namreč za določbe, ki urejajo videonadzor, določa, da se uporabljajo subsidiarno, če drug zakon ne določa drugače.

Sklepno

Moderna tehnologija snemanja pogosto ne omogoča več uporabe kamer nizke ločljivosti, zato bo odločitev o uporabi videokamer za snemanje ribnikov in okolice ali dostopa do ribiškega doma skoraj zagotovo zapadla pod vse predstavljene zakonske obveznosti, katerih neizpolnjevanje predstavlja prekrške s področja varstva osebnih podatkov. Ni treba posebej poudarjati, da ZVOP-2 poleg opredelitve prekrškov s področja varstva osebnih podatkov določa tudi globo zanje.

Pred sprejemom odločitve o morebitni uvedbi videonadzora okolice ribiškega doma se je iz vseh navedenih razlogov torej treba vprašati, ali ribiška družina lahko utemelji ustrezno pravno podlago za izvajanje videonadzora in potem tudi izpolnjuje vse zakonske obveznosti, ki so s tem povezane. Če se takšen videonadzor že izvaja, pa je za zagotovitev skladnosti z zakonodajo treba poskrbeti za izpolnitev vseh ustreznih zakonskih pogojev, ki so stopili v veljavo s sprejemom ZVOP-2, zlasti se to nanaša na sprejem pisne in obrazložene odločitve o uvedbi videonadzora ter na objavo ustreznega obvestila o izvajanju videonadzora in na upoštevanje načel varstva osebnih podatkov pri uporabi posnetkov oziroma žive slike, ki nastane pri izvajanju videonadzora. Že s preprostim pregledom spleta je mogoče ugotoviti, da vsaj nekatere ribiške družine že izvajajo videonadzor ribnikov in okolice ribiškega doma. Sprememba zakonodaje na tem področju, kot je bila predstavljena v tem prispevku, pa je dober trenutek za ponovno preveritev skladnosti izvajanja videonadzora z veljavno zakonodajo.

Anže Petrovič, univ. dipl. prav.,
član Komisije za pravna vprašanja RZS

Literatura

Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov), 2016. Uradni list Evropske unije št. L 119/1.

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), 2022. Uradni list Republike Slovenije, št. 163/22.

Zakon o društvih (ZDru-1), 2006. Uradni list Republike Slovenije, št. 61/06

Zakon o urejanju prostora (ZureP-3), 2021. Uradni list Republike Slovenije, št. 199/21,

Smernice Informacijskega pooblaščenca glede izvajanja videonadzora (<https://www.ip-rs.si/publikacije/priro%C4%8Dniki-in-smernice/smernice-po-splo%C5%A1ni-uredbi-o-varstvu-podatkov-gdpr/smernice-glede-izvajanja-videonadzora>)

28. MLADINSKI MUHARSKI TABOR OSILNICA 2023

Kljub slabi vremenski napovedi in visokemu vodostaju smo se v komisiji za delo z mladimi odločili, da bomo muharski tabor izpeljali. Muharski tabor je na reki Čabranki gostila Ribiška družina Kočevje. Bivali smo v hotelu Kovač, kjer smo bivali vse od petka, 19. maja, do nedelje, 21. maja

V petek se nas je ob 16. uri zbralo 29 mladincev, v starosti od 9 do 15 let, ter 15 njihovih mentorjev, spremljevalcev in učiteljev iz 8 ribiških družin. Žal se tabora niso uspeli udeležiti trije povabljeni mladi muharji in mentor iz Bihača, in sicer zaradi poplav v njihovi domovini.

Po namestitvah v sobe je mladince prevzel mentor Igor Kristan in jih popeljal na bližnji travnik, kjer jim je predstavil osnove športnotekmovalne discipline – kasting. Mladince smo nato razdelili v različne skupine, v katerih so se lahko pomerili v metu suhe muhe v ciljni obroč (posoda z vodo) na različnih dolžinah, in v skupino, kjer smo jih učili met muhe v daljavo. Nato smo se vrnili v hotel na zaslužen večerjo, po kateri smo se zbrali v skupnem prostoru oz. učilnici, kjer jim je naš dolgoletni mentor Martin Šircelj predstavil osnove vezanja muh. Mladi so z zanimanjem spremljali prikaz in v nadaljevanju sami vezali muhe kar krepko v noč.

V soboto, takoj po zajtrku, smo se zbrali v učilnici, kjer so nas pričakali člani vezalske komisije pri RZS: Matej Delak, Tina Possing in Miran Korošec. Mladinci so se seznanili z vedo o žuželkah oz. entomologiji in si v nadaljevanju ogledali nadvse zanimive videoposnetke življenjskih ciklov žuželk. Po vsakem sklopu video posnetkov so nam člani vezalske komisije prikazali tudi vezavo imitacije žuželke iz videoposnetka. Na koncu predavanja so se mladinci pomerili tudi v pridobljenem znanju v obliki kviza. Sledilo je predavanje o ribiški etiki, ki ga je predstavila Tanja Drofelnik.

Predavanje o entomologiji (foto: Tanja Drofelnik)

Skupinska slika pred hotelom Kovač (foto: Majda Golob)

Kasting (foto: Uroš Bajič)

Mladinec Črt Kotolenko s svojo prvo ujeto ribo na muharski pribor (foto: Aleša Horvat)

Po kosilu smo vsi zrl v nebo, ki je bilo kljub črnogledni vremenski napovedi sončno, kar je pomenilo, da smo se lahko podali na vodo. Po posvetu z dolgoletnimi mentorji, ki so že prisostvovali na prejšnjih taborih, smo mladince kljub njihovi želji, da bi vsi šli na enkrat na vodo, razdelili v dve skupini. Vodostaj reke Kolpe in Čabranke je bil namreč povišan in na prvem mestu je bila varnost mladincev. Ena skupina se je znova pomerila v kastingu, druga se je pa podala na reko Čabranko. Po 1,5-urnem ribolovu sta se skupini zamenjali. Mladinci so vadili različne tehnike metanja muh z muharsko palico, izbiro in navezo umetne muhe, nekateri so celo imeli srečo, ker so lahko povadili še zateg in utrjevanje zapete ribe.

Ko se je bližala večerja, so se vremenske napovedi vseeno uresničile, kar nas ni niti najmanj motilo. Tako da smo se takoj po večerji podali v učilnico, kjer smo skupaj z mladinci vezali uspešne muhe preteklega dne. Ko smo si napolnili naše škatlice z muhami, smo se odpravili na zaslužen počitek, saj so mladinci komaj čakali naslednji dan, kajti obljubili smo jim še en dan muharjenja za vodo.

Naslednje jutro nas je pričakal sonček in vodostaj Čabranke je tudi nekoliko padel, tako da smo se lahko vsi skupaj podali na vodo. Nabiranje izkušnje iz prejšnjega dneva so se pokazale za uspešne, tako da so mladinci imeli več prijemov in so se toliko večkrat razveselili ribe v podmetalki.

Preden smo razpustili tabor, smo mladincem podelili spominske medalje ter pripravili še srečelov v obliki pisem, v katera so jim člani vezalske komisije skrili nenagrajene muhe iz letošnjega 36. odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2023.

Za konec še iskrena hvala vsem, ki so omogočili izvedbo 28. muharskega tabora: RD Kočevje, ki je omogočilo ribolov na njihovih ribolovnih, s katerimi upravlja; lastniku hotela Simonu Kovaču za odlično hrano in gostoljubje; vsem mentorjem, ki so svoje znanje uspešno podajali naprej mladincem.

Aleš Horvat

Predsednik komisije za delo z mladimi RZS

POMEN RIB IN RIBOLOVA V STAREM EGIPTU: GOSPODARSKA AKTIVNOST, DEL RELIGIJE IN HOBI

Stari Egipčani so nam zapustili kulturno dediščino, ki v modernem času vzbuja globoko občudovanje. Najdbe ribolovnih pripomočkov, ribjih kosti, stenske poslikave in zapisi pa kažejo, da je bil v Egiptu ribolov pomembna gospodarska aktivnost in da se je najkasneje pred 3000 leti uveljavil kot rekreativna dejavnost.

Staroeipčanska civilizacija je nastala na prostoru severovzhodne Afrike, kot njen pričetek pa se šteje politična združitev Gornjega in Spodnjega Egipta pod kraljem Menesom, okoli 3150 pr. n. št. Zgodovino starega Egipta so zaznamovala daljša obdobja stabilnosti in blagostanja, vmesna obdobja nestabilnosti ter skupaj 31 vladarskih dinastij. Višek je civilizacija dosegla v ramzeškem obdobju Novega kraljestva, v katerem je uspešno tekmovala z ljudstvi, kot so Hetiti, Asirci in Mitanci. Nato se je pričel zaton Egipta, ko so ga pričela osvajati različna kraljestva, začenši s Kanaanci/Hiksi, nato Berberi, Nubijci, Asirci, Babilonci, ahamenidskimi Perzijci in nazadnje grškimi Makedonci, ki so Egipt pod vodstvom Aleksandra Velikega osvojili leta 332 pr. n. št. (npr. Seipel, Haslauer 2001).

Grško-ptolemajsko kraljestvo je v Egiptu vladalo do leta 30 pr. n. št., ko je postalo rimska provinca, torej več kot 300 let. Vendar helenistična kultura ni izpodrinila egipčanske. Stari Grki in Makedonci so podpirali egipčansko kulturo in si s tem zagotovili lojalnost ljudi. Šele s pojavom krščanstva v rimskem obdobju in po postopni prevladi nad egipčansko in grškorimsko religijo je pričela staroeipčanska kultura propadati. Prelomnico je pomenilo zlasti leto 391 n. št., ko je krščeni rimski cesar Teodozij I. z zakonom prepovedal poganske obrede in zaprl templje. Po tem se je veliko templjev pretvorilo v krščanske cerkve ali pa so propadli, večšina pisanja in branja hieroglifov pa je zaradi zmanjšane vloge in števila egipčanskih svečnikov postopoma izginila (npr. Clayton 1994, 217; Shaw 2003, 418).

Staroeipčanska civilizacija je postala v osnovi uspešna zaradi deževnih poletij v visokem svetu Etiopije in na območju velikih jezer v Vzhodni Afriki. Vsako leto je namreč zaradi njih prišlo v sredini julija do obsežnih poplav, ki do sredine avgusta s seboj prinašale ogromne količine rodovitnega blata. Tako je v dolini in delti Egipta nastala prst, primerna za poljedelstvo, kar je v Egiptu omogočilo presežek kmetijskih pridelkov. Posledično je lahko prišlo do vzpona drugih gospodarskih dejavnosti, kot so metalurgija, gradbeništvo, trgovina, vojska, ladjedelništvo. Prišlo je tudi do nastanka in razvoja lastne pisave, zdravstva, religije, uradništva in na splošno do tehnološkega napredka (npr. Shaw 2003; Brewer, Friedman 1989, 1; James 2005, 8).

Stari Egipčani so bili torej odvisni od reke Nil. Gre za eno prvih civilizacij, ki se je s kmetijstvom pričela ukvarjati velikopotezno (gojili so npr. pšenico, ječmen in lan, redili govedo, ovce in svinje), da je bilo njihovo kmetijstvo karseda učinkovito, pa so gradili tudi obsežne sisteme namakalnih jarkov. Toda Nil ni bil pomemben le kot vir vode za poljedelstvo, ampak tudi kot pomembna transportna pot. Po celotnem

Egiptu obstajajo številne upodobitve ladij, zlasti iz časa Starega kraljestva (med 2686 in 2181 pr. n. št.), ki prevažajo po reki govedo, zelenjavo, kruh, les in ribe. Tudi ribolov v reki Nil je imel v Starem Egiptu pomembno vlogo (npr. Nicholson 2000; Brewer, Friedman 1989).

Vse od začetkov kraljestva so bili stari Egipčani dobri poznavalci narave in rib. To se kaže v natančnih upodobitvah rib, po katerih je mogoče brez težav določiti vrsto rib. Prav tako se to kaže v simboličnih in magičnih lastnostih, ki so jih pripisovali določenim ribjim vrstam. Npr. ciplji, ki so vsako leto potovali iz Sredozemskega morja do prvih brzic Nila, so bili čašчени na otoku Elafantina v Asuanu kot oznanjevalci poplav boga Hapy. Za Nilskega soma, ki se zadržuje v blatnih predelih reke, so domnevali, da vodi sonce (sončni čoln) iz temnih vod podzemlja skozi noč oziroma da po njegovi zaslugi nastopi dan. Podobno je bilo domnevano tudi za Tilapijo oz. »rdečo ribo«. Tudi začetek nastanka sveta so si očitno razlagali z opazovanjem razmnoževanja določenih vrst Tilapij, ki skozi inkubacijsko dobo hranijo zarod v ustih. Namreč stari Egipčani so po eni razlagi verjeli, da je svet ustvaril bog Atum, in sicer tako, da je vzel svoje seme, ga vstavil v usta in izpljunil, s čimer je ustvaril boginjo Tefnut in boga Shu (Brewer, Friedman 1989, 2).

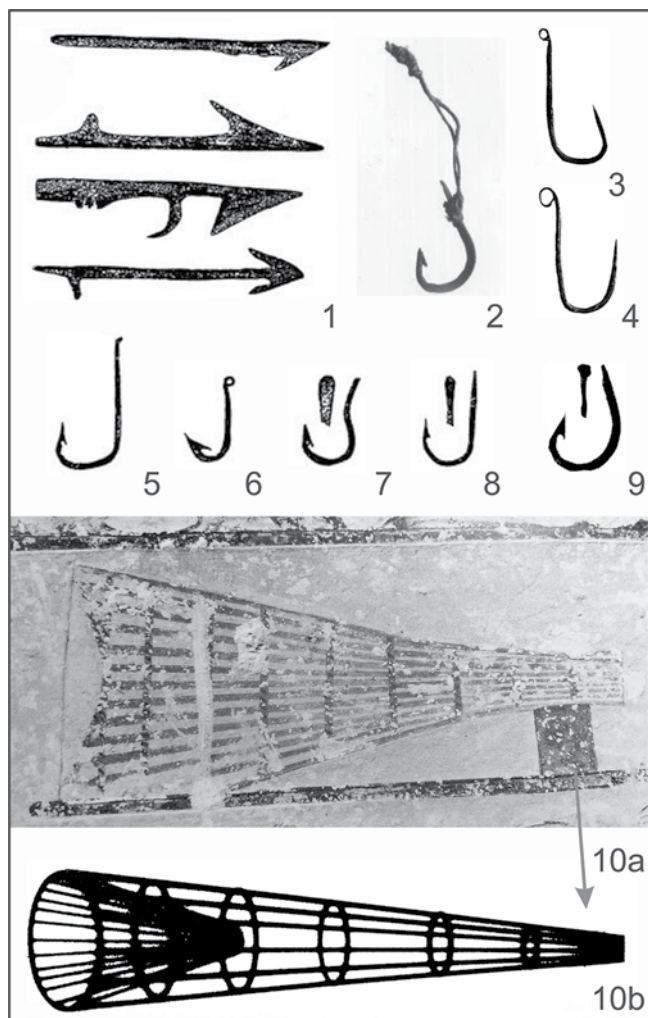
V kolikšni meri je religiozni pogled na ribe vplival na uporabo rib v vsakdanjem življenju ljudi, ni povsem jasno, vendar je treba biti pri kakršnihkoli zaključkih skrajno pazljiv. Tudi pri informacijah, ki jih dobimo iz del antičnih piscev, kot so Heorodot, Plutarh in Aelian, od katerih dobimo informacije o vrstah rib v ribiški industriji in o uporabi rib v starem Egiptu, je treba biti previden, saj so podatke interpretirali tujci iz nekega drugega kulturnega okolja (Brewer, Friedman 1989, 24). V nadaljevanju zato pri orisu pomena rib in ribolova v starem Egiptu izhajamo zlasti iz rezultatov arheoloških raziskav, arheozooloških analiz ribjih kosti in ikonografije.

Tehnike ribolova in vrste rib

Ribolovni pripomočki so bili v starem Egiptu odkriti na arheoloških najdiščih, ki datirajo od nastanka civilizacije (3150 pr. n. št.) do grško-rimskega obdobja. Podatki kažejo, da so lovili s harpunami, mrežami, pastmi in uporabo trnka in vrvice (slika 1). Najkasneje od okoli 1950 pr. n. št. (2. dinastija) so uporabljali pri ribolovu tudi ribiško palico (Brewer, Friedman 1989, 21–46).

Arheološke najdbe in analize upodobitev v egipčanski umetnosti kažejo, da so očitno uporabljali različne tipe harpun. Harpune iz preddinastičnega časa so imele običajno eno zalust na eni strani, redkeje dve. Harpune z zalustmi na obeh straneh

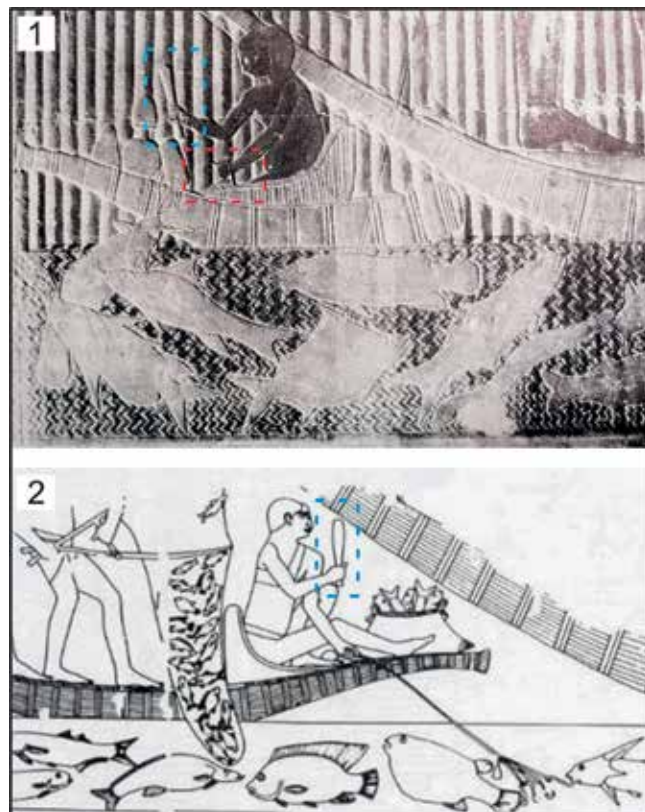

Slika 1. Nekaj ribolovnih pripomočkov iz starega Egipta. 1. običajni tipi bakrenih harpunov (Egipčanski muzej, Kairo; Brewer, Friedman 1989, 22, sl. 2.2); 2. bronast trnek z ribiško vrvico iz Sakare, 18. dinastija (Muzej Brooklyn; Diab 2015, sl. 6); 3, 4. tipična bakrena trnka Starega kraljestva (Egipčanski muzej, Kairo; Brewer, Friedman 1989, 27, sl. 2.8); 5, 6. tipična trnka Srednjega kraljestva (Egipčanski muzej, Kairo; Brewer, Friedman 1989, 29, sl. 2.11); 7-9. trnki z razširjenim vratom za pritrnitev vrvce, Novo kraljestvo (Egipčanski muzej, Kairo; Brewer, Friedman 1989, 29, sl. 2.12); 10a. upodobitev vrše, Staro kraljestvo, Grobnica dveh bratov, Sakara, 5. dinastija (Brewer, Friedman 1989, 32, sl. 2.18); 10b. novodobna vrša kakršno so uporabljali ribiči na jezeru Qarun v 19. stol. n. št. (Brewer, Friedman 1989, 32, sl. 2.17).

so bile redke pred srednjeegipčanskim kraljestvom. Narejene so bile iz bakra, včasih iz kosti (slika 1: 1).

Ribolov s trnkom in vrvico je v Egiptu stara praksa. V pred-dinastičnem obdobju so bili trnki pogosto izdelani iz kosti, slonovine in školjke. V tem času pridejo v uporabo tudi trnki, izdelani iz bakra, ki pa so ostali redki vse do zgodnje dinastičnega obdobja. Prvi trnki so bili preproste oblike, brez zalustitve, zaključek vratu je bil uvihan, tako da je nastalo uho za pritrnitev vrvce (slika 1: 3-4). Lovili so z obale ali iz čolna, z enim trnkom (npr. slika 2: 1) ali pa je bilo na vrvico navezanih več trkov. Tako upodobitev poznamo npr. iz grobnice Idout (5. dinastija), iz stenske poslikave, na kateri je videti moškega, ki pri ribolovu iz čolna uporablja sistem, na katerega so zavezani najmanj štiri trnki in pred njimi (pred pred-vrvicami s posameznimi trnki) piramidalna utež (slika 2: 2). V čolnu čaka ribič s palico v roki, iz vreče zraven njega pa molijo repi in glave že ujetih rib. Na vabo na enem od trkov je že prijel som iz družine *Synodontis*.

Na osnovi arheoloških podatkov so postali trnki z zalustmi popularni v času 12. dinastije oz. med 1991 pr. n. št. in 1802 pr. n. št. (slika 1: 5, 6). V Egiptu so jih nato v podobni obliki izdelovali

Slika 2. Ribiči pri ribolovu z vrvico in trnkom iz kanuja: 1. grobnica Ti v Sakari, 5. dinastija (med 2498 in 2345 pr. n. št.) (Brewer, Friedman 1989, 29, sl. 2.13); 2. grobnica Idout v Sakari, 5. dinastija (med 2498 in 2345 pr. n. št.) (Diab 2015, sl. 17).

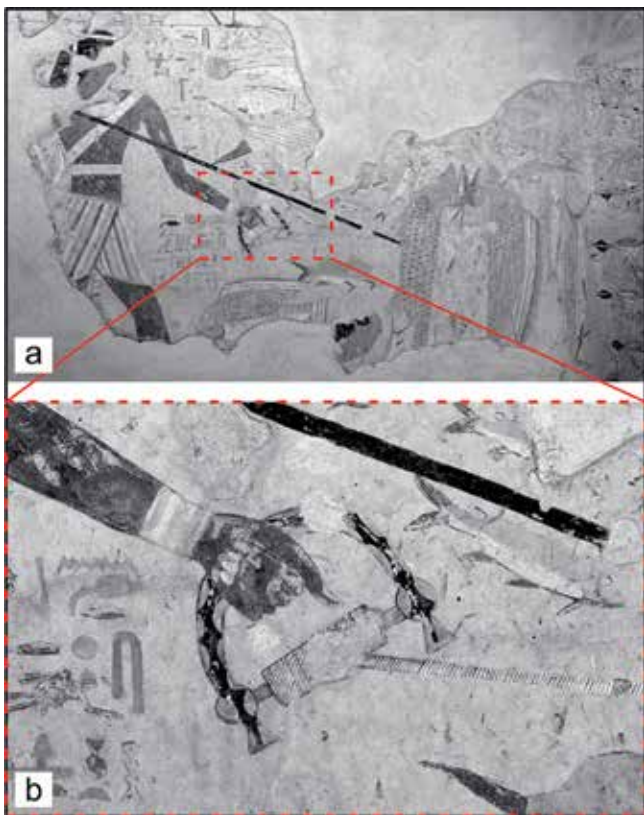
vse do grško-rimskega obdobja. Izdelovali so jih v različnih velikostih in različicah in tudi v različno oblikovanimi zaključki vratov za pritrnitev vrvce: z ušescem ali odebelitvijo na vratu. Slednji so zlasti značilni za čas Novega kraljestva (slika 1: 2, 7-9).

Preučevanje natančnih upodobitev je pokazala, da so v egipčanski umetnosti pri ribolovu s trnkom in vrvico kot ujete ribe upodobljene večinoma somi (*Synodontis Schall*; npr. slika 2: 1-2), v nekaterih primerih pa tudi Nilski som (*Claria* spp.), Nilška napihovalka (*Tetraodon fahaka*) in Nigerska mrena (*Barbus cf. Bynni*).

Pri ribolovu z ribiško palico je bila vrvica, glede na upodobitve, vedno pritrjena na koncu ribiške palice. Velike ribe so bile pogosto na bregu ali čolnu odrešene muk s posebej narejeno palico oz. s pripomočkom (slika 2: 1-2), ki je bil verjetno posebej izdelan za ta namen (Brewer, Friedman 1989, 26-31). Tak primer je npr. prizor v grobnici Ti v Sakari (5. dinastija), ki je zanimiv še zaradi drugega detajla. Kot je namreč videti, ima ribič v tisti roki, v kateri drži ribiško vrvico, še en drug predmet, ki ga na podlagi podobnih najdb na drugih prizorih razlagajo kot t.i. egipčansko ribiško rolo (slika 2: 1).

Egipčanska ribiška rola je kot ribolovni pripomoček poznana iz različnih prizorov ribolova na stenskih poslikavah. Upodobitve kažejo, da so jih uporabljali predvsem pri ribolovu večjih rib s harpuno (npr. slika 3a-b). Gre za prve dokaze o uporabi vrvce pri ribolovu s harpuno v Sredozemlju, čeprav so – kot smo že pokazali – harpune z luknjo za vrvico uporabljali v Evropi vse od srednje kamene dobe (Kramberger 2023a, 10). Služile so temu, da je ostala riba, potem ko se je harpuna odlomila od lesene palice, ujeta na vrvici. Kot nakazuje prizor iz grobnice Ti, pa so lahko podobne ribiške role uporabljali tudi pri ribolovu z vrvico in trnkom (slika 2: 1).

Konstrukcija egipčanske špule je enostavna (slika 3b). Stavljena je bila iz polkrožnega okvirja, domnevno iz kovine, ki je služil kot držalo in cilindrične ravne palice, pritrjene v votli

Slika 3. Ribič pri ribolovu s harpuno (a). Harpuno drži v desni roki, v levi t. i. egipčansko ribiško rolo (b). Grobnica Ankhtifi, Mo'alla, 9. ali 10. dinastija (med 2160 in 2040 pr. n. št.) (Sjastaad 2018, 232–233, sl. 6 in 7).

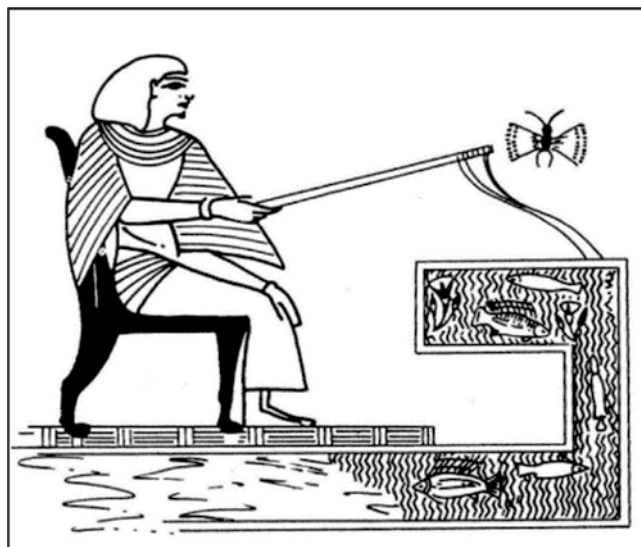
zaključek polkrožnega držala. Očitno je nastala iz preproste palice, na katero so prvotno navijali ribiško vrvico. Pritrditev le-te na polkrožno držalo je omogočala, da se je palica z vrvico prosto vrтела in posledično se je vrvica lažje odvijala pri begu ribe. Nekateri primerki so imeli očitno podaljšan konec, ki je lahko služil kot držaj, s pomočjo katerega so odvit vrvico na rolo lažje navili.

Ribolov kot gospodarska aktivnost in hobi

V Starem kraljestvu je bil ribolov velikokrat upodobljen kot gospodarska aktivnost. To velja tudi za ribolov z vrvico in trnkom, saj poznamo prizore, na katerih je videti ribiče, ki masovno lovijo v skupinah z različnimi tehnikami ribolova, med njimi pa ribiče z vrvico in trnkom. V grobnici Idout v Sakari (5. dinastija oz. med 2498 in 2345 pr. n. št.) je na stenski poslikavi npr. upodobljen prizor ribolova iz kanuja, pri čemer en ribič lovi z mrežo majhne ribe, drugi pa s sistemom z ribiško vrvico, na katero je bilo navezanih več trnkov, večje ribe (slika 2: 2).

Ribiči so velikokrat upodobljeni kot starejši ljudje, običajno oblečeni kot kmetje oz. prebivalci nižjega sloja (slika 2: 1–2; slika 3a). Toda drugi prizori kažejo, da so se z ribolovom v starem Egiptu ukvarjali tudi prebivalci višjih družbenih slojev. Eden takih prizorov je upodobljen npr. na steni grobnice Nebwenefa v Tebah iz 19. dinastije (med 1293 in 1185 pr. n. št.). V njem je upodobljen plemič pri ribolovu z ribiško palico, verjetno sam lastnik grobnice, pri čemer izvaja ribolov iz udobnega stola, in sicer po vsej verjetnosti v ribniku ali umetnem kanalu (slika 4). Taki prizori kažejo, da ribolov v starem Egiptu ni bil le pomembna gospodarska aktivnost in v domeni prebivalcev nižjega sloja, ampak da so se ga posluževali tudi ljudje višjega sloja, verjetno v prostem času oz. za hobi.

Podobni prizori so v Novem kraljestvu pogosti, za ribičem, ki je v sedečem položaju, je velikokrat upodobljena žena, ki mu pomaga pri ribolovu. Običajno sta upodobljeni tudi dve

Slika 4. Plemič med ribolovom v ribniku ali umetnem kanalu. Grobnica Nebwenef, Tebe, 19. dinastija (med 1293 in 1185 pr. n. št.) (Brewer, Friedman 1989, 30, sl. 2.15).

različni palici ali vsaj dve različni vrvici na eni palici. Vendar raziskovalci domnevajo, da namen takih prizorov iz grobnic Novega Egiptanskega kraljestva verjetno ni le upodobitev ribolova kot prijetne vsakdanje aktivnosti oz. hobija, ampak gre tudi za sporočilo ponovnega rojstva (oz. rojstva po smrti), kar kaže dejstvo, da so od rib vedno upodobljene Tilapije, ki so v starem Egiptu predstavljale simbol ponovnega rojstva (Brewer, Friedman 1989, 30).

Ribe v mitologiji in v posmrtnem življenju

Stari Egipt je še posebno znan po svojih mumijah in mumificiranju. Za posmrtno življenje so bila na tak način pripravljena trupla pokojnikov in tudi živali (Ikram 2015; Johnston et al. 2020). Razlogi za mumificiranje živali so bili različni. Lahko je šlo za hišne ljubljence, ki so jih želeli ohraniti za večnost, za svete živali, votivne daritve bogovom ali daritve hrane (Gamer-Wallert 1970, 60–68). Živalske mumije najdemo tako na posebnih živalskih grobiščih kot skupaj s pokopi ljudi na človeških grobiščih. Mumije so bile odložene prosto ali v lesenih poslikanih krstah. Mumificirane so bile mačke, ibisi, jastrebi, kače, krokodili, psi, pa tudi opice, govedo in ribe (slika 5: 1–2). Še posebej številne so votivne daritve. Gre za milijone mumij, večina iz poznega egipčanskega obdobja (672–332 pr. n. št.) in ptolemajskega obdobja (Johnston et al. 2020, 1). Med njimi je pojav mumificiranih rib zlasti značilen za ptolemajsko obdobje (Leek 1976, 131).

Posamezni bogovi so bili povezani z nekaterimi živalmi, na primer boginja Bastet z mačko ali bog Horus s sokolom. Med ribami je bila zlasti ena vrsta povezana z določenim božanstvom, in sicer »nosata nilska ščuka« *Mormyrus oxyrhynchus*, sin. *Mormyrus kannume* iz družine nilskih ščuk (Mormyridae) (Gamer-Wallert 1970, 5–6, 91–94). Nilske ščuke, imenovane Medjed ali Oxyrhynchos (grško ime), duhovniki niso smeli jesti, ker je po mitologiji ščuka pojedla falus boga Ozirisa, potem ko je Ozirisovo truplo razkosal njegov osovraženi brat Set in ga raztresel po zemlji (Hooke 1961, 535; Wiedemann 1910, 232–233; Assmann 2005, 74; Van Neer et al. 2019, 337; Gamer-Wallert 1970, 75–78). Sam Oziris je običajno opisan kot bog plodnosti, vegetacije in smrti, odgovoren za ponovno rojstvo in povezan z reko Nil in vsakoletno poplavo Nila. Po Plutarhu (*De Iside et Oriside*, pogl. VII), grškem filozofu iz 1.–2. n. št., so bili trnki ali drugi ribiški pripomočki, ki so prišli v stik z Oxyrhynchos, kontaminirani (Wiedemann 1910, 233). Negativna konotacija Oxyrhynchusa je

Slika 5. Sarkofag, mumiji in stenska poslikava. 1 Ribji sarkofag, poslikan les, 30. – 31. dinastija (4. stol. pr. n. št.) (Egyptian Museum, Turin; foto: Mark Cartwright; vir: splet 1); 2 mumificirana riba, pozno obdobje ali ptolemajsko obdobje (664 pr. n. št. – 30 pr. n. št.) (Metropolitan Museum of Art, CC0; vir: splet 2); 3 fotografija računalniške tomografije egipčanske mumije ribe iz zbirke avstrijske nacionalne banke (po Fellner 2016, sl. 2); 4 stenska poslikava iz grobnice Khabekhneta, grobnica TT2, Deir El Medina, Zahodne Tebe, 19. dinastija (med 1293 in 1185 pr. n. št.) (vir: splet 3).

verjetno povezana z dejstvom, da riba z zaužitjem Ozirisovega falusa vzpostavi povezavo z njegovim nasprotnikom, njegovim zlobnim bratom Setom. Upodobitve *Oxyrhynchusa* najdemo iz poznega egipčanskega obdobja v obliki bronastih amuletov (slika 6: 1), na stenskih poslikavah in v obliki lesenih sarkofagov (Van Neer et al. 2019, 314–315, sl. 3–5).

V poznem egipčanskem obdobju so obstajali tudi kultni in središča, v katerih so imele ribe pomembno vlogo pri čaščenju (glej na primer Gamer-Wallert 1970, 66–68, 86–116; Sahrhage 1998). Na nahajališču *Oxyrhynchus* v srednjem Egiptu, katerega ime izhaja iz ribe *Oxyrhynchus*, so npr. leta 2012 izkopali veliko najdišče mumij rib in velike količine ribjih kosti, spetih v snope, med katerimi so *Mormyridae* s 96 % zastopanostjo v absolutni večini (Van Neer et al. 2019, 322). Med ostalimi vrstami so bili zastopani somi (*Bagrus* sp., *Clarias* sp.), nilski ostriz (*Lates niloticus*), tilapija (*Haplotilapia*) in nilska mrena (*Labeobarbus brynni*). Ribe so bile obredno žrtvovane, spete v snope in položene v pesek v daljšem časovnem obdobju, pri čemer so se plasti rib, usmerjene v smeri sever-jug, izmenjevale s plastmi rib, usmerjenimi v smeri vzhod-zahod in s plastmi peska brez živalskih kosti (Van Neer et al. 2019, 328). Skupno število rib, odloženih na najdišču *Oxyrhynchus* v poznem egipčanskem obdobju, je ocenjeno na 50.000 primerkov, kar predstavlja prepričljiv dokaz o kulturni praksi, v kateri je imelo odlaganje ribjih mumij in snopov rib osrednjo vlogo (Van Neer et al. 2019, 339).

Za sveto je veljala tudi riba *Ant*, ki je bila vodja sončne barke na poti skozi nebeški ocean (Wiedemann 1910, 237–238, 241). V starem Egiptu je sončna barka simbolizirala pot sonca in je na simbolni ravni prenašala sonce skozi podzemlje ponoči in po nebu podnevi. *Abdu* je prav tako povezan s sončno barko,

Slika 6. Različni predmeti v obliki ribe. 1 bronasti amulet v obliki nilske ščuke, v starogrščini imenovane *Oxyrhynchus*, iz poznega ali ptolemajskega obdobja (med 664 in 30 pr. n. št.) (Metropolitan Museum of Art, CC0; vir: splet 4); 2 kozmetična paleta v obliki ribe tilapije iz steatita, Novo kraljestvo (med 1479 in 1425 pr. n. št.) (Metropolitan Museum of Art, vir: splet 5); 3 steklena posoda v obliki ribe, El-Amarna, 18. dinastija (med 1390 in 1336 pr. n. št.) (© Trustees of the British Museum; vir: splet 6); 4 glaziran steklitni pečatnik v obliki ribe tilapije iz Tebe, Deir el-Bahri, tempelj Hačepsut, temeljni depozit 8 (H), Novo kraljestvo, 18. dinastija (med 1479 in 1458 pr. n. št.) (Metropolitan Museum of Art, CC0; vir: splet 7); 5 obesek iz karneola in zlata v obliki ribe tilapije, Novo kraljestvo (med 1450 – in 1300 pr. n. št.) (Walters Art Museum, Public domain; vir: splet 8).

čeprav ni povsem jasno, ali je bila to samo riba ali bi lahko imelo bitje tudi obliko želve (Wiedemann 1910, 242). Upodobitev na stenski sliki iz grobnice Khabekhneta (grobnica TT2) iz 19. dinastije v Deir El Medini v zahodnih Tebah se včasih razlaga kot *Abdu* (slika 5: 4) (Gamer-Wallert 1970, 131–132). Khabekhneta je bil sodobnik faraona Ramzesa II. (13. stoletje pr. n. št.). Prizor v njegovi grobnici prikazuje Anubisa, boga posmrtnih obredov in mumifikacije, in zraven njega mumijo ogromne ribe (Leek 1976, 131). Po Gamer-Wallertu so imele ribe v kontekstu egipčanskega verovanja v kultu smrti različne vloge: kot grobni pridatki, apotropejski simboli in simboli ponovnega rojstva (Gamer-Wallert 1970, 120–130).

Dandanes pri znanstvenih raziskavah mumij več ni potrebno odpirati in s tem uničevati. Za njihovo raziskavo se poleg rentgena uporablja računalniška tomografija (CT) (Zesch et al. 2019). Naša slika (slika 5: 3) prikazuje posnetek upodobitve CT slike mumificirane ribe iz zbirke Avstrijske nacionalne banke (Fellner 2016, slika 2). Približno 2000 let staro mumijo so tako virtualno odprli in nam omogočili vpogled v njeno notranjost. Katere vrste je mumificirana riba, ne omenjajo, oblika dobro ohranjenega okostja z zaobljeno lobanjo in dolgim repom pa bi lahko kazala na soma. Iz konkretnega primera je razvidno, da je bila hrbtnica ribi zlomljena v spodnji tretjini, vendar se je to verjetno zgodilo med izkopavanjem ali kasnejšim rokovanjem z mumijo.

Predmeti iz vsakdanjega življenja v obliki rib

Upodobitve rib v starem Egiptu ne najdemo le na številnih stenskih poslikavah v grobnicah, kot je opisano zgoraj, ampak zelo pogosto tudi v obliki drugih predmetov, kot so obeski in

amuleti iz brona, dragocenega kovine, poldragi kamni (npr. karneol), fajansa kot tudi upodobitve na posodah in v obliki posod v obliki rib iz različnih materialov, kot sta steatit ali steklo (slika 6). Ribe so upodobljene tudi na pečatnikih (slika 6: 4). Najpogostejše so predmeti v obliki nilske tilapije (*Oreochromis niloticus*), ki – kot je opisano zgoraj – hrani in varuje ribji zarod v ustih (Gamer-Wallert 1970, 24–26, 53). Ta značilnost, ki je specifična za tilapije, je privedla do njenega simbolnega pomena v staroegipčanski družbi, kjer so jo, kot že rečeno, med drugim povezovali s ponovnim rojstvom (The British Museum 2016, online; Gamer-Wallert 1970, 120–130). Zato ni naključje, da so upodobitve tilapije v obliki obeskov in amuletov pogoste in da so bili tovrstni predmeti odkriti v številnih grobovih. Takšni predmeti so bili izdelani iz dragocenih materialov, deloma iz žlahtnih kovin in poldragih kamnov, deloma iz stekla in fajanse, ki so bili rezervirani za egipčanski višji sloj.

Na splošno lahko rečemo, da nam stari Egipt ponuja ogromno podatkov o prazgodovinskih in zgodnjegodovinskih tehnikah ribolova, ribolovnih pripomočkih, uživanju rib, pomenu ribolova ter mitološkem pomenu posameznih vrst rib. Ribolov je bil v kraljestvu ob reki Nil pomembna gospodarska aktivnost, ribe pomemben del religioznih predstav in ribolov z ribiško palico, vrstico in trnkom med drugim priljubljena rekreativna dejavnost plemstva.

Bine Kramberger
in Anja Hellmuth Kramberger

Literatura in viri

- ARNOLD, D. 1995, *An Egyptian Bestiary*. – The Metropolitan Museum of Art Bulletin LII(4), The Metropolitan Museum of Art, New York.
- ASSMANN, J. 2005, Das Paar, die Liebe und der Tod: Der Mythos von Isis und Osiris. – *Familiendynamik* 30: 65–95.
- BREWER, D. J. in R. F. FRIEDMAN 1989, *Fish and fishing in Ancient Egypt*. – The Natural History of Egypt II, Aris & Phillips, Warminster.
- CLAYTON, P. A. 1994, *Chronicle of the Pharaohs*. – Thames and Hudson, London.
- FELLNER, F. A. 2016, "Cinematic rendering" of an Egyptian fish mummy with a fractured spinal column. – *Glob Imaging Insights* 2(1): 1–2.
- GAMER-WALLERT, I. 1970, *Fische und Fischkulte Im Alten Ägypten*. – Harrassowitz, Wiesbaden.
- HOOKE, S. H. 1961, Fish Symbolism. – *Folklore* 72(3): 535–538.
- DIAB, A. M. 2015, The Hook as a Fishing Tool in Ancient Egypt. – *International Academic Journal of the Faculty of Tourism*

and Hotel Management Helwan University 1 (1): 1–18. https://ijaf.journals.ekb.eg/article_95602_fcfa81dd0bd0e6538baae1c5113c67c2.pdf

IKRAM, S. (ur.) 2015, *Divine Creatures: Animal Mummies in Ancient Egypt*. – American University in Cairo Press, Cairo.

JAMES, T. G. H. 2005, *The British Museum Concise Introduction to Ancient Egypt*. – University of Michigan Press, Ann Arbor, Michigan.

JOHNSTON, R. et. Al. 2020, Evidence of diet, deification, and death within ancient Egyptian mummified animals. – *Nature, Scientific Reports* 10, Article number: 14113.

KRAMBERGER, B. 2023, Ribolov v kameni dobi. – *Ribič* 1–2/2023, 8–11.

LEEK, F. F. 1976, An Ancient Egyptian Mummified Fish. – *The Journal of Egyptian Archaeology* 62: 131–133.

NICHOLSON, P. T. 2000, *Ancient Egyptian Materials and Technology*. – Cambridge University Press, Cambridge.

SAHRHAGE, D. 1998, *Fischfang und Fischkult im alten Ägypten*. – Philipp von Zabern, Mainz am Rhein.

SEIPEL, W. in E. HASLAUER 2001, *Ägypten im Kunsthistorischen Museum Wien*. – Kunsthistorisches Museum Wien, Wien.

SHAW, I. 2003, *The Oxford History of Ancient Egypt*. – Oxford University Press, Oxford.

SJAASTAD, E. 2018, The Egyptian Reel. – V: J. Kahl in N. Kloth (ur.), *Studien zur Altägyptischen Kultur (SAK)* 47: 223–239.

THE BRITISH MUSEUM 2016, "A bottle and a toy: Objects from daily life," in Smarthistory, August 29, 2016, accessed June 10, 2023, <https://smarthistory.org/a-bottle-and-a-toy-objects-from-daily-life/>.

VAN NEER, W. et al. 2019, A Late Period fish deposit at Oxyrhynchus (el-Bahnasa, Egypt). – V: J. Peters, G. Mc Glynn in V. Goebel (ur.), *Animals: Cultural Identifiers in Ancient Societies?* Documenta Archaeobiologiae, Veröffentlichungen der Staatssammlung für Anthropologie und Paläoanatomie München Band 15. Leidorf, Rahden/Westfahlen: 311–342.

WIEDEMANN, A. 1910, Der Fisch Ant und seine Bedeutung. – *Sphinx: revue critique embrassant le domaine entier de l'égyptologie* 14: 231–244.

ZESCH, S. et al. 2019, Virtuelle Autopsie – Röntgentechnik in der Mumienforschung. – V: W. Rosendahl in U. Busch (ur.), *Die Welt im Durchblick. Wunder der Röntgentechnik*. Wbg Theiss, Darmstadt: 100–108.

SPLET 1:

https://www.worldhistory.org/image/4500/egyptian-fish-coffin/#google_vignette

SPLET 2:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mummified_Fish_MET_LC-22_4_6_EGDP025577.jpg

SPLET 3:

<http://www.deirelmedina.com/lenka/Tomb2.html>

SPLET 4:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c9/Oxyrhynchus_fish_MET_04.2.660_EGDP015862.jpg

SPLET 5:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f5/Cosmetic_Dish_in_the_Shape_of_a_Bolti_Fish_MET_DP116115.jpg

SPLET 6:

<https://smarthistory.org/a-bottle-and-a-toy-objects-from-daily-life/>

SPLET 7:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/af/Cowroid_Seal_Amulet_Inscribed_for_the_God%27s_Wife_Hatshepsut_MET_27.3.180_top.jpg

SPLET 8:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e3/Egyptian_-_Tilapia_Fish_-_Walters_42196_-_Left.jpg

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje

SIMMS Freestone set - hlačni škornji in čevlji

Redna cena: 669,80 €
Akcijska cena:
569,00 €

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si
TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

RIBIŠKA DRUŽINA MEDVODE

Ribiška družina Medvode upravlja s tremi lovnimi revirji – reko Savo, reko Soro ter ribnikom Šmartno. Prav tako upravlja s šestimi gojitvenimi potoki (Ločnica, Prešnica, Malešnica, Babešnica, Grabnarica in Mavelščica), v katerih redno vzrejajo mladice potočne postrvi ter jih nato premestijo v matični reki Savo in Soro. Obe reki sta zaradi vestne skrbi in dolgoročnega gospodarjenja bogati z ribami, in sicer ne samo s potočnimi postrvmi, temveč tudi z lipani, mrenami, kleni ter ostalimi ciprinidi. V njihovih vodah prebivajo tudi roparice, med katerimi prevladujeta ščuka in sulec. V ribniku Šmartno se najdejo kapitalne ribe, ki so zaradi bližine ribiškega doma skrbno varovane.

Osnovni podatki

NASLOV: Šmartno 90, 1211 Ljubljana – Šmartno

SPLETNO MESTO: www.rdmedvode.si

ELEKTRONSKI NASLOV: rdm@siol.net

Stanje članstva v RD na dan 18. 6. 2023.

Kategorija	Število članov
Polnoletni	111
Pripravniki	5
Mladi, študenti	18

Revirji

► Revir reka Sava

Območje revirja: območje revirja Sava sega od mostu za Verje do mostu med Brodom in Tacnom ter zajema še del Sore od jezua v Medvodah do izliva v Savo.

Narava se prebuja. Sava R1

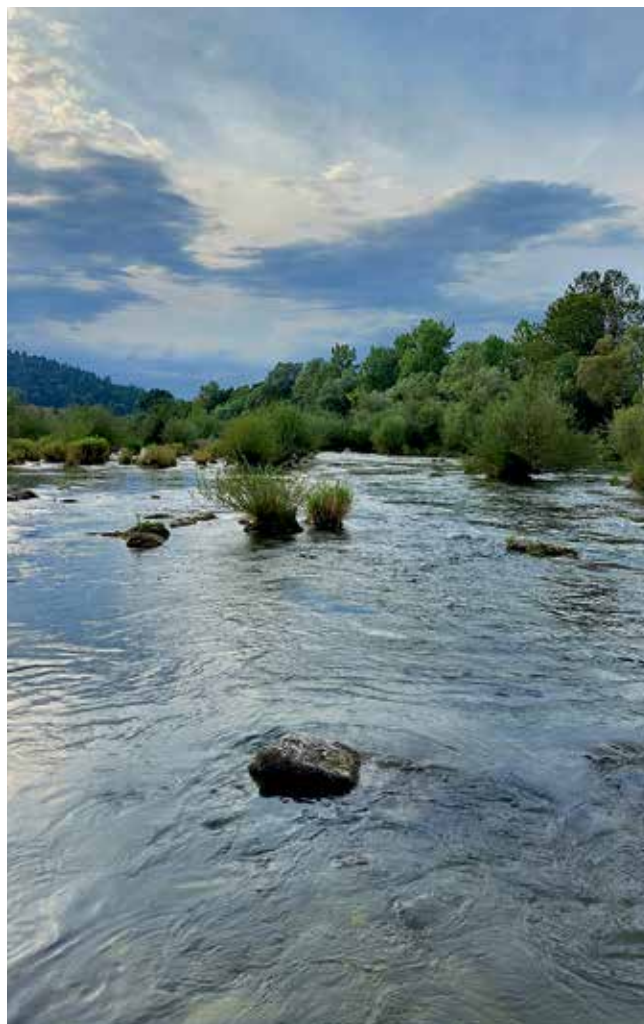
Spomladansko tihožitje

Savski lipan

Tri generacije

Tacenske 'kaskade'

Možnost ribolova: androga, klen, lipan, mrena, platnica, podust, potočna postrv, šarenka, zelenika

Vrsta ribolova: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: kruh, potezanka, sir, umetna muha, vabe rastlinskega izvora

Tip vode: tekoča

► Revir reka Sora

Območje revirja: območje revirja Sora sega od jezua v Goričanih do zadnjega jezua pred izlivom v Savo

Možnost ribolova: androga, klen, lipan, mrena, platnica, podust, potočna postrv, šarenka, zelenika

Vrsta ribolova: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: kruh, potezanka, sir, umetna muha, vabe rastlinskega izvora

Tip vode: tekoča

► Revir ribnik Šmartno pod Šmarno goro

Možnost ribolova: amur, klen, krap, som, tolstolobik

Vrsta ribolova: beličarjenje, talni ribolov

Dovoljene vabe: vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

Tip vode: stoječa

Ribiška družina je zelo aktivna tudi na področju ekologije, dela z mladimi in na področju povezovanja ribičev. Večkrat na leto organizirajo srečanje pri ribniku, ki se ga lahko vsak udeleži.

Uredništvo,

Foto: Luka Lukman

UMETNE MUHE

VEZALNI MATERIAL, TRNKI & JIGI

051 253 841 www.lukaflly.com

LUKAFLY

DOSTAVA PO CELOTNI SLOVENIJI ALI
OSEBNI PREVZEM V LJUBLJANI
Luka Jezovšek s.p., Črna vas 308a, 1000 Ljubljana

Slikovit potok Mostnica (foto: Christin Breuker).

USPEŠNO UPRAVLJANJE Z RIBJIM ŽIVLJEM V BOHINJSKEM RIBIŠKEM OKOLIŠU

Ribiška družina Bohinj je naša najmlajša RD. Ustanovljena je bila na pobudo desetih zanesenjakov iz Bohinja 31. 1. 1999. Najprej je delovala kot Ribiško društvo Bohinj, kasneje pa se je na podlagi sklepa zbora članov preimenovala v Ribiško družino Bohinj in v upravljanje prevzela bohinjski ribiški okoliš.

Poleg ustanovitvenega leta je bilo prelomno tudi leto 2008. Takrat je Občina Bohinj podelila RD Bohinj stavbno pravico na zemljišču, kjer so pozneje pričeli z izgradnjo doma in ribogojnice. Oktobra istega leta je bila z Ministrstvom za kmetijstvo RS podpisana koncesijska pogodba, na podlagi katere imajo bohinjski ribiči pravico in dolžnost upravljati z bohinjskim ribiškim okolišem za dobo 30 let.

Ribiška družina Bohinj ima danes 101 člana, med katerimi je tudi 22 mladih članov, ki jim v RD posvečajo veliko pozornosti. Njihovi mentorji so člani RD Bohinj pa tudi nekateri starši.

Imajo zelo napredno vizijo upravljanja z ribjim življenjem v bohinjskem ribiškem okolišu, ki jim je zaupano. Veliko pozornosti posvečajo vzreji domorodnih ribjih vrst potočnih in jezerskih postrvi v lastni ribogojnici, namenjenih za repopulacijo njihovih voda. V njihovi strategiji sta vzreja kvalitetnih domorodnih vrst in delo z mladimi ključna za uspešno delo v prihodnje. V RD se zavedajo pomena ribolovnega turizma, predvsem muharjenja, zato vlagajo veliko naporov tudi v njegovo promocijo, predvsem na tujih trgih.

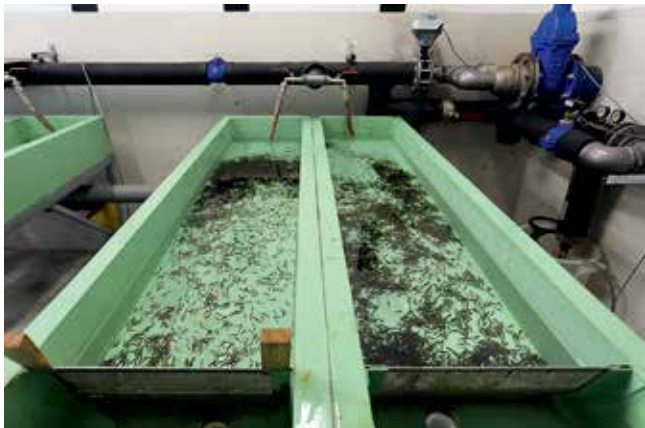
Že drugi mandat RD Bohinj uspešno vodi Marko Krajnc, ki vodi tudi komisijo za promotivne aktivnosti na RZS. V pogovoru z njim sem izvedel veliko zanimivih reči iz dela

Marko Krajnc (foto: Borut Jerše)

RD Bohinj, za katere sem prepričan, da bodo zanimive tudi za bralce glasila Ribič.

RD Bohinj je naša najmlajša RD, upravljate z zelo lepimi vodami, ki omogočajo zelo dober ribolov v lepem naravnem okolju. Kaj se vam zdi najpomembnejše za uspešno gospodarjenje?

RD Bohinj ima danes sodobno ribogojnico z vališčem za lastno vzrejo domorodnih vrst jezerske in potočne postrvi, ki gredo za poribljavanje njihovih voda. (foto: Anže Papler)

Veseli smo, da nas okolje, kjer živimo in delamo, zelo lepo sprejema. Imamo odlično sodelovanje z lokalno skupnostjo, Turizmom Bohinj in domačini. Skrbimo, da je stalež domorodnih ribjih vrst v naših vodah na visokem nivoju, zato veliko pozornosti posvečamo vzreji domorodnih vrst rib v lastni ribogojnici, ribolovnemu režimu in promociji ribolova v naših vodah, predvsem med tujimi ribiči, ki zelo radi prihajajo k nam. Pri tem pa ne smemo zanemariti dela z našimi člani. Imamo pisano strukturo članov, med katerimi jih je 40 v starosti nad 65 let, pa tudi 22 mladih članov. Prepričan sem, da lahko vsak član v naših vodah najde zanimiv ribolov. Zelo pomembno se mi zdi, da smo člani aktivni in se v družini dobro počutimo.

Kateri so vaši revirji? Kako gospodarite z ribjim življem v njih?

Bohinjski ribiški okoliš, kjer upravljamo z ribjim življem, je zelo raznolik in nudi zelo dobre pogoje za uspešno gospodarjenje. Imamo največje ledeniško jezero v Slovenji, ki ponuja zanimiv ribolov jezerskih postrvi, jezerskih zlatovčic, potočnih postrvi, klenov in menkov. V jezeru živijo tudi nekatere druge ribje vrste, zanimive za športni ribolov. Bohinjsko jezero je območje od izliva Savice do mostu sv. Janeza Krstnika. Obsega celotno obalo in vso plovno ploskev jezera. Poleg jezera gospodarimo še z odsekom Save Bohinjke od izliva iz Bohinjskega jezera do mostu v Bohinjski Bistrici, ki je ena od najlepših alpskih biserov. Zaznamuje jo kristalno bistra voda, polna postrvi in lipanov. Gospodarimo še z Mostnico. To je sicer kratek, a slikovit potok, kot ustvarjen za ribiške sladokusce, ki obožujejo muharjenje potočnih postrvi, šarenk in lipanov v majhnih in neokrnjenih revirjih. Obisk je omejen na 5 ribičev na dan! Od letos, od 1. junija, bo muharjenje možno tudi na Savici, kjer bo muharjenje omejeno na 3 ribiče dnevno. Pri gospodarjenju z ribjim življem v naših revirjih se trudimo, da zagotovimo, da so vse vode polne zdravih, domorodnih ribjih vrst, kar zagotavlja tudi dober ribolov in zadovoljstvo ribičev. Pri tem je izredno pomembno, da velik del rib za poribljanje vzgojimo v lastni ribogojnici, ostale pa kupimo pri naših sosedih RD Bled in Zavodu za ribištvo Slovenije.

Veliko pozornosti v RD posvečate vzreji domorodnih vrst rib v lastni ribogojnici. Katere vrste domorodnih rib vzrejate?

Leta 2008 je Občina Bohinj podelila RD Bohinj stavbno pravico na zemljišču, kjer smo pozneje pričeli z izgradnjo doma in ribogojnice. V naši strategiji gospodarjenja z

ribjim življem ima lastna vzreja domorodnih ribjih vrst za poribljanje pomembno mesto. Ponosni smo, da imamo danes sodobno ribogojnico z vališčem za lastno vzrejo domorodnih vrst jezerske in potočne postrvi, ki gredo za poribljanje naših voda. Letno vzredimo 30.000 dveletnih mladit jezerske postrvi in 80.000 dveletnih mladit potočne postrvi, od katerih jih je 30.000 vzrejenih iz matične jate v ribogojnici in 50.000 iz iker potočnih postrvi iz potoka Ribnica. V ribogojnici imamo matični jati potočne in jezerske postrvi. V našem vališču smo letos osmukali 30.000 potočnih in 35.000 jezerskih postrvi. Leta 2020 smo izpraznili in razkužili celotno ribogojnico, izgradili še en dodaten bazen ter posodobili ribogojnico. Imamo srečo, da imamo zelo prizadevnega ribogojca Roka Čuferja, ki s svojim pomočnikom Pavlom Kotnikom vzorno skrbita za našo ribogojnico. Zelo dobro pa sodelujemo tudi z ribogojcem RD Bleda Tonijem Strgarjem.

Med vašimi prednostnimi nalogami sta tudi skrb za okolje in delo z mladimi?

Poslanstvo ribiške družine je druženje ribičev, ohranjanje čiste in neokrnjene narave, skrb za vodni živelj v naših vodah, osveščanje ljudi, še zlasti mladih in vseh nas, ki živimo v tem okolju, da spoštujemo naravo ter v njenih lepotah najdemo svoj mir in zadovoljstvo. Naša naloga je ohranjanje čiste narave, vode, polne zdravih, avtohtonih rib, pa tudi vzgoja mladih, ki bodo te naloge prevzeli od nas. Veseli nas, da imamo v članstvu kar 22 mladih, za katere skrbe mentorji, člani RD Bohinj, veliko pomoči pa imamo tudi od njihovih staršev. Zelo pomembna je tudi dobro organizirana čuvajska služba, saj so prav čuvaji, poleg naših članov, največ za vodo in tudi prvi zaznajo vse spremembe. Zelo pomembno je, da so čuvaji dobro izobraženi in prijazni, saj so prav oni po navadi prvi neposreden kontakt s tujimi ribiči. Skrbijo tako za preprečevanje krivolova v naših vodah, kot tudi pogosto svetujejo tujim ribičem.

Pri svojem delu zelo veliko pozornosti namenjate sodelovanju.

Po naravi sem človek, ki verjame, da lahko dobro sodelovanje prinese boljše rezultate, tako znotraj RD kot tudi med RD. Želim si, da bi se gorenjske RD tesneje povezale na različnih področjih, tako na področju vzreje kot tudi poribljanja. Pri tem bi lahko razvili specializacijo na področju vzreje domorodnih ribjih vrst, pomoči pri poribljanju, vzreji in nabavi ribje hrane. Povezali bi se

V Mostnici lahko muhar ujeme zelo lepe lipane. Na sliki je lipan, ki ga je lani ujel, fotografiral in izpustil Markus Müller (foto: Christin Breuker).

lahko tudi na področju promocije ribolovnega turizma in številnih drugih področjih.

Ribolov, predvsem muharjenje, privlači tudi vedno več tujih ribičev, ki zelo cenijo čiste vode, divje ribe in dober ribolov. Kako gledate v RD Bohinj na ribolovni turizem in njegovo promocijo?

V RD Bohinj se zavedamo pomena ribolovnega turizma. Prizadevamo si za ribolovni turizem na najvišjem možnem nivoju. Tuji ribiči zelo cenijo lepo naravo, čiste vode, polne domorodnih ribjih vrst in prijazno okolje. Zato naredimo vse, da bi bil stalež avtohtonih rib v naših vodah na najvišjem možnem nivoju in da bi se ribiči pri nas dobro počutili. Veliko truda vlagamo v sistematično promocijo ribolova na naših vodah, še posebej v tujini. Veliko podporo in pomoč imamo v Turizmu Bohinj in Občini Bohinj. Za promocijo ribolovnega turizma v tujini so zelo pomembni nastopi na specializiranih tujih ribiških sejmih in obiski tujih novinarjev, ki poročajo v specializiranih ribiških revijah v Evropi. Tudi na področju promocije smo pristaši sodelovanja, tako na lokalnem nivoju kot med RD in na nivoju RZS.

Skrbimo, da tuje ribiče kar se da podrobno informiramo o ribolovu na naših vodah. Lani smo gostili nemška novinarja Markusa Müllerja in Christin Breuker ter francoskega novinarja Herleja Hamona ter jim predstavili muharjenje na Savi Bohinjki in Mostnici. Prav v tem mesecu sta Markus Müller in Christin Breuker napisala zelo pozitiven prispevek o muharjenju na Savi Bohinjki in Mostnici v nemški muharski reviji Fisch und Fliege.

Opažamo, da približno polovico ribiških dovolilnic prodamo preko spletne prodaje, ostalo pa preko 6 prodajnih mest. Na naši spletni strani in na spletni strani, kjer prodajamo ribiške karte, smo pripravili tudi različne koristne informacije za ribiče, tudi kje ob vodi lahko pustijo vozila na brezplačnih ali plačljivih parkirnih mestih.

Že drugi mandat uspešno vodite tudi komisijo za promotivne aktivnosti na RZS. Kako gledate na ribolovni turizem kot del turistične ponudbe Slovenije in pomen njegove promocije v tujini?

Prav ribolovni turizem je ena od najvišjih oblik turistične ponudbe Slovenije, zapisana tudi v strategiji slovenskega turizma. Ribiči so izredno cenjeni turistični gostje, saj cenijo naravo, se spoštljivo obnašajo do nje in med svojim bivanjem potrošijo veliko denarja.

Pomemben del aktivnosti RZS kot krovne organiza-

RD Bohinj upravlja bohinjski ribiški okoliš. Ribolovni revirji RD Bohinj so: Bohinjsko jezero po celotni površini jezera, Sava Bohinjka (od izliva iz Bohinjskega jezera do mostu v Bohinjski Bistrici), Mostnica (od Tinčkovega jezera v Stari Fužini – za kulturnim domom – do sotočja z Jezernico oziroma Savo Bohinjko) in od letos še Savica.

V Bohinjskem jezeru je možnost ribolova na jezersko postrv, jezersko zlatovčico, klena, koreslja, lipana, menka, ostriza in šarenko. Vrste ribolova pa so: beličarjenje, lov iz čolna, muharjenje, talni ribolov, vijačenje.

Na Savi Bohinjki je možnost ribolova na lipana, potočno postrv in šarenko, edini način ribolova je muharjenje. Mostnica je slikovit potok za ribiške sladokusce, ki obožujejo muharjenje potočnih postrvi, šarenk in lipanov v majhnih in neokrnjenih revirjih. Obisk je omejen na 5 ribičev na dan! Od letos bo muharjenje možno tudi na Savici. Obisk je omejen na 3 ribiče na dan!

cije slovenskih sladkovodnih ribičev je tudi promocija ribolovnega turizma na slovenskih rekah in jezerih. RZS je v preteklih 15 letih veliko naredila, skupaj s Slovensko turistično organizacijo, ribiški družinami, Zavodom za ribištvo Slovenije in turističnimi organizacijami, in sicer za promocijo ribolovnega turizma v Sloveniji v tujini. Sodelovali smo na najpomembnejših evropskih ribiških sejmih in gostili številne novinarje, ki so pisali v najpomembnejših ribiških in muharskih revijah v Evropi. Žal smo nastopanje na tujih sejmih v času kovida prekinili. Zavzemam se, da bi takoj ponovno vzpostavili sodelovanje vseh, s katerimi smo že uspešno sodelovali v preteklosti, in nadaljevali z nastopanjem na specializiranih ribiških sejmih v tujini. Sodelovanje s tujimi novinarji, ki pišejo v najpomembnejših ribiških in muharskih revijah v Evropi, predvsem iz Nemčije in Francije, uspešno nadaljujemo, treba pa bi bilo povabiti tudi novinarje iz drugih držav, od koder prihajajo tuji ribiči k nam.

RD Bohinj se že vrsto let aktivno vključuje tudi v organizacijo mednarodnih kongresov in srečanj evropskih in svetovnih ribiških organizacij, Bohinj pa je bil tudi organizator evropskega in svetovnega prvenstva v lovu rib z umetno muho.

Že leta 2006 je dala prav RD Bohinj pobudo, da smo bili organizatorji Evropskega prvenstva v lovu rib z umetno muho in smo v soglasju z RZS celotno organizacijo tudi izpeljali. V letu 2012 je bil Bohinj tudi gostitelj Svetovnega prvenstva v lovu rib z umetno muho. Pozitiven učinek obeh prvenstev na prihod tujih ribičev k nam je bil izjemen. Bohinj je bil tudi gostitelj Generalne skupščine Evropske ribiške organizacije EAA European Anglers Alliance in več drugih mednarodnih ribiških srečanj. Povsod je RD Bohinj odigrala zelo pomembno vlogo v organizaciji.

Leta 2021 smo bili v Bohinju uspešni tudi pri soorganizaciji proslave ob 140-letnici ribištva na Slovenskem in 80-letnici izhajanja glasila Ribič.

Veseli smo, da smo skupaj z Občino Bohinj in Turizmom Bohinj sodelovali tudi pri uspešni kandidaturi RZS, ki bo v letu 2025 v Bohinju pripravila kongres CIPS, svetovne organizacije za športni ribolov.

Borut Jerše

MONSTER BITE

FISHING TACKLE

VSE ZA MORSKI RIBOLOV
NA ENEM MESTU

BIG GAME JIGGING

SPINNING

SURF CASTING

KOMPLETI ZA RIBOLOV

YAMAGA
Blanke

monster-bite.com

Slamnikarska cesta 1a

1230 Domžale

info@monster-bite.com, 040 840 889

USPEŠNIM ŠPORTNIM RIBIČEM ŽELIMO, DA SE JIM URESNIČIJO NJIHOVE ŽELJE

Na številnih področjih našega življenja se človek srečuje z uspešno prijetnimi ali pa tudi neprijetnimi doživljaji, ki te lahko razočarajo ali pa neizmerno razveselijo.

Eno od teh področij je tudi športnotekmovalna dejavnost, pri kateri si v primeru neuspeha želimo biti v novi tekmovalni sezoni boljši, če pa smo uspešni, si nedvomno želimo ostati v njenem vrhu. Prav zaradi omenjenih nihanj dosežkov je športnotekmovalna dejavnost tako zanimiva med tekmovalci in gledalci. Med slednjo se tako pri nas kot v svetu uvršča zelo priljubljena športnoribolovna tekmovalna panoga v lovu rib s plovcem, tako med mladimi kot med najstarejšimi tekmovalci.

Podobno kot pri ostalih tekmovalnih panogah (nogomet, košarka, roket, tenis itd.) se tudi tekmovalci v športnem ribolovu po doseženih rezultatih razvrščajo v določeni rang tekmovalcev. V njem nastopa lepo število izjemno uspešnih in talentiranih tekmovalcev, med katere sodijo tudi naši današnji sogovorniki, različnih starosti ter doseženega ranga tekmovalcev.

Omenjeno potrjuje njihova kratka, a zanimiva predstavitev zgodba z zaključno izraženo željo uspešnega nadaljevanja tekmovalstva v letošnjem letu.

Najmlajši med njimi je Žan Bastl iz RD Mozirje, ki je na nedavnem SP mladih v Radeče – Sevnica 2022 v kategoriji U-20 z ekipo Slovenije osvojil odlično četrto mesto v LRP, kar potrjuje njegov neizmerni talent športnega ribiča.

V zanimivem pogovoru nam je simpatični mladenič iz Savinjske doline med drugim zaupal sledeče: »Moj oče Jernej me je že takoj, ko sem shodil, začel učiti loviti ribe v našem malem čudovitem ribniku v Mozirju, saj sta tudi njega ribiških veščin učila moj dedek in praded. Pri devetih letih sem začel tekmovali pod budnim očesom mojega prvega uradnega trenerja – mentorja Mileta Kojca ter njegovega pomočnika Žigo Irmama, zelo uspešnega tekmovalca naše ribiške družine. Prizadevni trener,

Danes je Žan uspešen mladi reprezentant Slovenije (U-20) v lovu rib s plovcem.

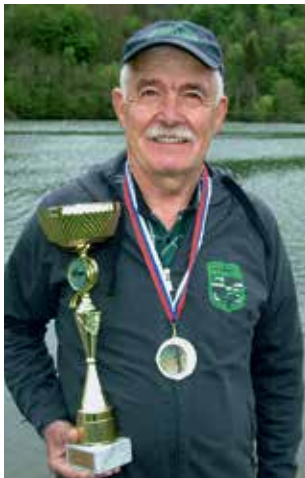
uspešni predsednik naše RD, me vedno spremlja, uspešno vodi in bodri na pomembnih tekmovaljih po Sloveniji, za kar se mu iskreno zahvaljujem,« zadovoljno poudari naš mladi slovenski reprezentant, ki rad odide na večdnevni lov krapov ali pa vzame v roke muharico in muhari, kot pravi, v čudoviti reki Savinji ter Dreti, če mu to le čas dopušča. Na koncu pogovora še doda: »Letos bi rad uspešno tekmoval v državni ligi in se uvrstil v reprezentanco za nastop na sledečem SP, ki bo leta 2024.«

Žiga, navijali bomo, da se ti želje uresničijo!

Naš zanimivi sogovornik Janez Kozole iz RD Brestanica Krško se je pridružil ribičem že leta 1980. Je spoštovanja vredna oseba, saj je za svoja leta »pravi ribiški fenomen«, ki se je s športnoribolovno tekmovalno dejavnostjo začel ukvarjati šele v svojih »zrelih letih« življenja, ko je dobil prvo pokojnino, pri svojih šestdesetih, kot se naš ribiški prijatelj rad pošali. V svoji RD je dolgoletni član upravnega odbora in njen vsestransko delavno zanesljivi član, saj je bil med drugim po besedah njegovih ribiških sotovarišev eden od vztrajnih pobudnikov za izgradnjo znane, lepo urejene tekmovalne trase, na brežini reke Save. Janez je med nami ribiči zelo cenjena, spoštljiva oseba in sodi med ljudi, s katerimi je druženje zelo prijetno.

Žan Bastl je bil še mali deček, ko je osvojil svoj prvi pokal v družbi zvestega trenerja Mileta Kojca – predsednika RD Mozirje.

Janez Kozole, RD Brestanica – Krško, je zelo vnet in uspešni tekmovalci in vzorni ribič.

Branko Rozman - »Rosi« je aktualni prvak ZRD Zasavje – Posavje, v LRP, in marljiv predsednik TK – RD Hrastnik.

Tomi Bašič je že drugi zaporedoma prvak RD Laško. Ja, v tretje gre rado, pravi pregovor.

Rok Vinko, mladji reprezentant (U-25) iz RD Pesnica – Lenart, zna zelo uspešno loviti ribe.

njegova družabnost ob druženjih na brežinah naših voda, na katerih naš prijatelj zelo uspešno lovi ribe. Tomi je namreč osvojil naslov družinskega prvaka v LRP leta 2021 in ubranil naslov na lanskeoletnem družinskem tekmovanju v LRP ter istočasno z ekipo RD Laško osvojil naslov ekipnih prvakov ZRD Celje.

V prijaznem pogovoru nam je Tomi zaupal: »V letošnji tekmovalni sezoni si želim, da obranimo ekipni naslov prvakov v ZRD v LRP in da mi tudi letos uspe obraniti naslov družinskega prvaka, kar nogometaši imenujejo »hektrik.« Ker je zelo uspešen in »bister tekmovalci«, ni dvoma, da se mu z malo športne sreče želja ne bi izpolnila.

Branko Rozman - Rosi je član RD Hrastnik in že kar štiriinštirideseto leto zvest športnoribolovni dejavnosti. Njegova dolgoletna vztrajna ribiška aktivnost se je začela, ko mu je bilo komaj šest let. Takrat je Branku dobri sosed-ribič, žal že pokojni Stane Virant, podaril malo ribiško palico, s katero je naš ribiški prijatelj ujel svojo prvo ribico. Kmalu zatem se je včlanil v RD Trbovlje. Od omenjene častitljive ribiške zvestobe je Branko polna tri desetletja namenil prav tekmovalni panogi LRP, zato nas njegovi številni tekmovalni dosežki ne presenečajo. Med drugim je osvojil nekaj naslovov družinskega prvaka RD Trbovlje. Je aktualni prvak ZRD Zasavje – Posavje v LRP, a pred tem je že dvakrat osvojil naslov Zasavskega prvaka itd. Branko je svoje znanje uspešnega tekmovalca kar nekaj let v RD Trbovlje uspešno prenašal kot mentor – trener, mladim ribičem. Tudi danes si prizadeva v vlogi predsednika ŠTK v RD Hrastnik nadaljevati z uspešnim delom, saj so v preteklem letu v ekipnem tekmovanju osvojili prvo mesto in so aktualni ekipni prvaki ZRD Zasavje – Posavje.

Branko je na koncu pogovora poudaril: »V letošnjem letu želimo nadaljevati z uspešnim delom na športnoribolovno tekmovalnem področju, tako kot smo si ga plansko zastavili!«

Naj ob tej uspešni zgodbi našim ribiškim prijateljem iz RD Hrastnik zaželimo, da se jim želje uresničijo!

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

Ob zanimivem pogovoru je Janez med drugim poudaril: »Ne znam si predstavljati življenja brez ribičije, saj me preprosto povedano zelo pomirja do te mere, da poleg družinskega zadovoljstva občutim še nepopisno srečo, ki mi jo daje prav športno tekmovanje. Najbolj sem se razveselil uvrstitve v reprezentanco Slovenije na SP v LRP, ki je takrat potekalo v Italiji. V letošnjem letu si želim tako posameznega kot ekipnega uspeha, a še posebno uspeha naše prve članske ekipe, da se z uspešnimi nastopi vrne v A-ligo.«

Rok Vinko, iz RD Pesnica Lenart, je naš mladji perspektivni tekmovalci v LRP in reprezentant v kategoriji U-25, ki je že pred trinajstimi leti opozoril, da gre za nadarjenega mladega tekmovalca na takratnih občinskih tekmovanjih. Rok se je pridružil mladim ribičem na Ptuj, kjer ga je Stanko Rogina, priznani slovenski tekmovalci v LRP, še dodatno ribiško izobrazil. V prijetnem pogovoru je Rok poudaril: »Želim si uspešnih tekmovanj, tako v ekipnem delu nastopanja kot v ligi posamezno. Vedno upam na najboljše.«

Ziat Bašič - Tomi iz RD Laško je že tri desetletja zvest član slovenskega sladkovodnega ribištva. Med ribiči je zelo priljubljen, saj mu ni težko poprijeti za delo, kar je v društvih zelo cenjena in razveseljiva pomembna človekova lastnost. Že »od daleč« izstopa

60. OBLETNICA TEKMOVANJA PODKOVANI KRAP RIBIŠKE DRUŽINE BARJE

Leto je naokoli in čas je bil za jubilejno 60. obletnico tekmovanja Podkovani krap, katere organizator je ribiška družina Barje.

Stara legenda pravi, da ime Podkovani krap še zdaleč ni naključje. Včasih so kmetje in meščani veliko časa posvečali živalim, ki so jim bile tudi v pomoč kot delovna sila. Predvsem konji. Tako je nastala tudi ta legenda. Konji so veliko časa preživali v bližini reke Ljubljanice, ki jim je služila kot voda za pitje. Nekega dne naj bi enemu od konj s kopita odpadla podkev. Krapji so se nahajali v bližini in rili po dnu. Tako se je zgodilo, da naj bi se enemu od krapov podkev zataknila okoli trupa. Čez nekaj časa je na istem mestu svoj dan preživel ribič, ki se je podal na lov za rečnim krapom. Na ribičevo veliko presenečenje je ujel ravno tega krapa, ki je imel okoli trupa podkev. Iz tega izhaja ime danes že tradicionalnega ribiškega tekmovanja, prav tako pa krap s podkvijo okoli trupa krasi logotip Ribiške družine Barje.

Sprva se je tradicija Podkovanega krapa enkrat na leto odvijala na reki Ljubljanici, kjer so se ribiči po njej vozili z velikim krapom s podkvijo. Ribiči so se veselili in se družili ter tudi lovili. Kmalu pa se je tradicija preselila na Krmsko (Podpeško) jezero. Tam so

Anžetovi sladki koruzi se ni mogel upreti Amur.

Zares je lepo videti polno jezero ribičev, ki čakajo na svoj prijem.

Z leve proti desni: podeljevalec nagrad Jure Ganič z zmagovalcem Munibom Crnaličem in drugouvrščenim Brankom Ružičem.

se odločili, da bo tradicija druženja ostala in jo bodo nadgradili z ribiškim tekmovanjem za najtežjega ulovljenega krapa, ki se ohranja še danes.

Vremenska napoved za soboto, 27. maja, je bila zares zelo lepa in spodbudna, zato smo se nadejali lepega in predvsem ribiško obarvanega dneva v znamenju 60. obletnice tekmovanja. Za dobro jutro nas je prebudilo majsko sonce. Nebo je bilo res brez oblaka in obetal se je prečudovit dan. Ob prihodu na jezero nas je pričakala sveže skušana kava, domače okrepčilo in rogljički. Do sedme ure zjutraj je potekal zbor tekmovalcev, ki se bodo podali v lov na najtežjega ulovljenega krapa. Takoj ko je bilo znano, koliko ribičev bo tekmovalo, so jim razvrstili štartne številke. Zatem je potekal žreb štartnih mest in pa počasi odhod na ribolovna mesta. Tekmovalcev se je zbralo lepo število. Ta se je na koncu ustavila pri 58. Ribiči so si počasi uredili ribolovna mesta in pripravili ribiško opremo ter ribjo hrano. Nekateri so se odločili za talni ribolov, spet drugi za ribolov s plovcem. Res je super gledati, kako se ribiči podajo za vodo vsak s svojo tehniko in pristopom, kar da tekmovanju Podkovani krap svoj čar.

Na bližnji cerkvi je zvon zazvonil, s čimer je ob 8. uri oznanil pričetek tekmovanja. Po kratkem času so se začela prva dogajanja na vodi. Kmalu so ujeli prve krape. Ribič je, ko je ujel krapa, zavpil »vaga«, kar je pomenilo, da je ujel ribo. Za tehtanje in organizacijo tekmovanja so poskrbeli tekmovalci ribiške družine Barje in ekipa ribičev Barjanov, ki že leta skrbijo za vse potrebno okoli same organizacije dogodka. Na vsaki polovici jezera se je nahajala tehtnica, kar je pripomoglo temu, da so se ribe karseda hitro po tehtanju vrnilo nazaj v svoje kraljestvo. Tekmovanja se je udeležilo tudi 6 mladincev s svojim mentorjem. Tudi oni so bili zelo uspešni. Sicer so se krapji na žalost uspešno izmikali,

Krapi so se redko javljali. A vztrajnim ribičem je vseeno uspelo.

Marcela je zelo osrečil mali ostrž.

Med čakanjem na pravi prijem je Dana presenetil klen in mu narisal nasmeh na obraz.

a vseeno so ujeli nekaj rib. To so bili rdečeperke, kleni in pa ostrži. Vreme je zelo lepo sodelovalo in čez celotno tekmovanje nas je spremljalo sonce. Ribiči so zares uživali v druženju, ribe pa so sodelovale malo slabše. April in začetek maja je bilo zelo deževno in hladno, kar je pomenilo, da se je vse prestavilo. Tudi lokvanji, ki jih na Krmskem jezero ne manjka, še niso bili v takem razcvetu kot ponavadi. Na trenutke pa se je vseeno ujel kak krap. Med tekmo so ujeli tudi 2 amurja, ki se nista mogla upreti sladki koruzi ribičev. A žal na tekmi šteje zgolj ulov krapa. Ura je na zvoniku v bližnji cerkvi odbila 12, kar je pomenilo zaključek tekmovanja. Medtem so pridni Barjani pripravili že vse potrebno za malico. Pravi pasulj s pijačo je poskrbel za zadovoljne in site ribiče. Po kosilu je sledila še podelitev nagrad najboljšim in najuspešnejšem ribičem.

Ujetih je bilo vsega skupaj 5 krapov, ki sta jih ujela zgolj dva ribiča. Tako je na žalost tretje mesto ostalo prazno. Drugo mesto je osvojil Brane Ružič, ki je ujel 4 krape. Najtežji med njimi je imel 2775 g, ki mu je prinesel drugo mesto. Z vso konkurenco je tokrat pometel izkušeni Munib Crnalić (Čelo). Ujel je krapa, težkega 4100 g, ki mu je tako prinesel zmago na jubilejni tekmi in s tem tudi prehodni pokal, ki ga vsako leto prejme zmagovalec tekme. V skupnem seštevku so ekipno zmagali STARE SABLJE,

Po koncu tekmovanja je potekalo sproščeno druženje ribičev in malica.

S šestimi leti najmlajši udeleženec tekmovanja Marcel, s svojo kolajno in pa prejeto knjigo.

Tekmovanja so se udeležili tudi mladinci s svojim mentorjem.

ekipa, ki je dosegla skupno težo 8070 g ulovljenih rib in 4 ulovljene krape. Drugo mesto pa je osvojila ekipa ZAOSTALI s skupno težo 4100 g ulovljenih rib.

Pri podelitvi nagrad nismo pozabili tudi na našega najmlajšega člana Marcela, ki šteje šest let in je tudi najmlajši član ribiške družine Barje. Tudi on je prejel medaljo in ribiško knjigo. Po podelitvi je potekalo še ribiško druženje in zaključek.

Ne smemo pozabiti na vse, ki so pomagali pri izvedbi tekmovanja in pa zvestih sponzorjev, ki nam pomagajo pri izvedbi le-tega. Posebna zahvala gre vsem ribičem, ki so se udeležili dogodka, in upamo, da se vidimo tudi prihodnje leto še v večjem številu ter skupaj spišemo še eno lepo zgodbo.

Besedilo in fotografije: Toni Janežič

KAKO UJETI VELIKEGA MORSKEGA ČRVA

Pred desetletji, ko sem se sam začel malo bolj aktivno ukvarjati z morskim ribolovom, sem med prebiranjem takrat dostopne literature (Josip Basioli: Sportski ribolov na Jadranu) naletel tudi na podatek, da je najboljša vaba za morske ribe veliki morski črv. Seveda me je zanimalo, kako zgleda in kje ga lahko nabavim. V ribiških trgovinah ga nisem dobil, razen v Italiji. Takrat je bilo zelo malo celinskih ribičev, ki so poznali to vabo, še manj pa tistih, ki so ga znali sami ujeti. Hvala bogu, da je bil med mojimi ribiškimi prijatelji tudi Matej (hvala ti), ki mi je nesebično odkril svoje znanje o tem, kako ujeti tega skrivnostnega prebivalca morja. Sam se seveda nisem zavedal, da jih imam ves čas tik pred nosom. Nihče jih ne vidi, saj so plašni in se skrivajo v svojem prebivališču, izdolbenem v pesku. Zakaj je črv tako priljubljena vaba za ribe? Najprej zato, ker je na trnku zelo trdoživ in cel čas miga. Verjetno pa je vzrokov več in ti so: zaradi intenzivnega vonja, visoke hranljivosti njegovega mesa, bogatega z beljakovinami, njegovega mavričnega odseva, v katerem so vse možne barve in zaradi luminiscence je še vedno najboljša vaba za nočni ribolov. Verjetno gre za kombinacijo vsega naštetega. Poleg rib se bodo s črvom rade pogostile še številne druge morske živali, kot so hobotnice in različni raki. Zato se tudi te vrste pogosto ujamejo na trnek, ko je na trnku kos slastnega morskega črva.

Kako najti morskega črva

Domačini pri lovu črva uporabljajo majhne čolne na vesla in valjaste ali kvadratne škatle s steklenim dnom, ki so potrebne za opazovanje morskega dna. Isti pripomoček se uporablja za lovljenje hobotnic z ostmi. Ko skozi to okno najdejo možno prebivališče črva, ga zvabijo iz luknje z »brumanjem«. To je sestavljeno iz vrečke (gaza, ženska nogavica), napolnjene z gnijočimi, smrdečimi ribami. Ko se črv pojavi izven skrivališča, nataknejo na dolgo palico past, ki mu jo previdno predložijo pred glavo. Nato ga, ko se v nastavljen past ujame, dvigujejo s plutovinastim plovcem na površino. Na splošno je ta postopek precej bolj zapleten, kot se zdi na prvi pogled, saj zajema precej težko držanje čolna na mestu, brez nepotrebnih vibracij, ki splašijo črva za dalj časa. Zato pa v nadaljevanju sledi nekaj lažjih metod, kako najti in ujeti črva.

Kako bomo mi poiskali prebivališče črva

Črvove luknje se razlikujejo že na pogled od ostalih različno velikih in oblikovanih lukenj pod morsko površino. Te luknje so zelo vidne, posebno v jesenskih mesecih, saj so nadgrajene s sluzjo v nekakšen tulec, ki je še najbolj podoben pajčevinastemu zapredu. V tem času poteka namreč njihov razmnoževalni cikel in zato delajo nad svojim domovanjem dolge cilindrične nastavke, ki so izdelane iz sluzi in okoliškega materiala. Drugače so črvova bivališča skoraj neopazna in nič ne kažejo, da je v njih črv. Klasično črvino najdemo na peščenem ali prodnatem območju, vendar ne popolnoma peščenem. Črv živi globoko zakopan, zato potrebuje določeno količino peska in tudi kamenja, da ta pesek trdno drži skupaj. Luknje, ki jih je lažje najti, boste iskali ob skalnih prelomnicah ali v kanjonih med skalami. Pogosto so skrite ob kamnu ali pod njim, kamen se nahaja na prodnatem ali na peščenem predelu, zato ga je treba previdno odstraniti. Ta kamen običajno tja potegne črv sam, kar je res neverjetno, da lahko tako majhna žival vleče včasih kamne, ki je večji od človeške pesti. Črvova luknja je videti, kot bi bila zabetonirana znotraj

Črvolovka

in okoli vhoda, kar tudi je, ker jo črv vzdržuje s svojo sluzjo. Na vhodu boste črva le redko srečali, zato ga lahko poskusite zvabiti z nečim, kot je sardelna pasta, vendar pogosto čez dan ni tako lačen, da bi planil ven in pogledal, kaj je ta dan na meniju. Na to luknjo bomo postavili past, ne da bi vedeli, ali je črv v njej ali ne. Prepričajte se, da niste našli luknje različnih vrst rakov ali školjk.

Zaupal vam bom preizkušeno metodo dolgoletnega lovca na črve. Prazno plastenko napolnim s slanico (tekočino iz nasoljenih sardel) in jo zmešam z morjem. Če slanice nimate, lahko naredite tudi tako, da manjšo ribo, ki ste jo ujeli, daste v večjo krpo in ob postavljeni »črvolovki« močno stisnete, da izteče sok. Črv se ne more upreti tolikšni količini vonja. Samo past moramo vedno postaviti previdno, saj ne sme biti nestabilna. Na kupljenih pasteh je za ta namen manjši kovinski nosilec, ki jo drži na sami odprtini luknje, tako da črv vstopi v past takoj iz luknje. Najpogosteje bomo morali past s pomočjo kamna prilagoditi tako, da se natančno prilega v višino luknje. Čeprav so najbolj lačni črvi skoraj neustrašni in za vabo pridejo ven pol metra iz luknje, moramo past vedno nastaviti z mislijo, da so vsi črvi plašni in izbirčni. Črv se lahko ujame takoj ali šele čez uro. Seveda ne bomo čakali tako dolgo, ampak po približno 20 minutah, če ga ni na spregled, bomo past prestavili k drugi luknji. Ko se črv ujame, ga bomo jasno videli v pasti in takrat se bo luknje do konca oprijel. Sedaj pritrdimo samo še pluto

Črv v črvolovki

ali prazno plastenko s kaveljčkom, ki bo črva počasi vlekla s svojim vzgonom iz luknje. Če bi ga sami hoteli potegniti na silo iz luknje, ga boste sigurno pretrgali.

Začetniki lova na črve se na začetku vedno soočajo s problemom iskanja luknje. Moj nasvet je, da najbolj uspešno poiščete luknjo tako, da ti nekdo, ki že zna prepoznati luknjo, pokaže nekaj lukenj v živo, potem pa že veš, kako ta izgleda. Iščete lahko tudi z znaki, kot so obgrizene spužve, iztrebki črvov, na kup nametane lupine školjk, narobe obrnjen večji kamen. Nato pa preiščete ozko območje s predpostavko, da je v bližini vhod. Če vam je

Kot vsi obročasti mnogoščetinarji je telo velikega črva razdeljeno na linearne segmente, razporejene po vzdolžni osi, kjer vsak segment predstavlja samostojni del. Pri teh črvih je telesna votlina napolnjena s tekočino, ki deluje na principu hidravlike pri premikanju mišic. Te pa povzročajo spremembe v obliki telesa; še posebej, ko se vzdolžno krčijo. S tem povzročijo silo, usmerjeno naprej in nazaj, in žival se lahko raztegne ali skrči, kar povzroči hitro premikanje. Na tak način črv valovito premika telo, kar mu tudi služi za ohranjanje konstantnega pretoka vode preko njegovih škrgic, ki so kot nastavki na vsakem členku telesa. Je vijoličasto rdeče barve z mavričnimi odsevi na straneh in trebuhu. Tisti iz mulja, ki so slabše kvalitete, so lahko celo

Eunice aphroditois (ali gigante) veliki morski črv

Glava velikega črva

črni. Teh se izogibajte, ker so zelo mehki in se radi trgajo.

Doseže lahko dolžino največ do 4 metre in premera 3 cm. Ta vrsta črva živi na priobalnem morskem dnu od enega do nekaj deset metrov globine. Najljubša so mu dna, sestavljena iz kamnin, pomešanih z algami, peskom in muljem. Tam živi v zelo globokem rovu v obliki črke U, ki ga uporablja kot skrivališče za izogibanje plenilcem in kot zasedo za lovljenje mimoidočega plena. Prehranjuje se z mehkužci in majhnimi raki ter drugimi bentoškimi organizmi, še najraje pa z mrhovino. Plen zajema z nekakšnim žrelom na glavi, na katerem se nahajata dve roževinasti čeljusti. To življenje v ceveh je pri teh kolobarnikih privedla do evolucijskega zmanjšanja nekaterih čutnih organov. Tako je slep, ima pa izredno razvit voh in zazna vse vibracije daleč naokoli. Razširjen je ob celotni obali Jadranskega morja in po vsem Sredozemlju.

Skrivališče črva

luknjo. V ta namen je najboljši kos blaga, ki je prepusten (zaradi vonja po ribah), a hkrati ga ni možno zlahka poškodovati. Ženske najlonske nogavice so zelo dobre, ker prepuščajo vonj vabe, vendar jih črv hitro pretrga in se začne hraniti v notranjosti pasti, zato jih moramo med lovom pogosto menjati. Priporočal bi, da odrežete kos kompaktnega blaga (najboljša je gaza) in vanj vstavite kos ribe. Blago dobro stisnemo okoli ribjega mesa in naredimo kroglico. Zgoraj bomo zavezali z najlonom, konce pa pustili štrleti, da jih bomo kasneje lahko zavezali na past. Velikost takšne kroglice naj bo nekoliko manjša od odprtine v pasti.

Uporabnost

Črv se uspešno uporablja tako pri lovu z obale kot pri lovu iz čolna. Posebno radi ga uporabljajo tisti, ki izvajajo doge mete z obale (surf casting), saj med izstrelitvijo in pri udarcu z vodo zaradi svoje trdnosti ne razpade ali zdrsne s trnka. Zaradi svoje fosforescentne lastnosti je zelo učinkovit pri ribolovu ponoči in v globoki vodi, kamor svetloba težko prodre. Njegova značilnost je tudi, da neprekinjeno krvavi, ko ga režemo za vabo, kar za vse velike ribe pomeni dodatno privlačnost. Najpogostejši ulovi na črva so večje orade, ugor, brancin, zobatec in vse morske ribe dna. Med uporabo ga bomo začeli rezati od repa, saj bo na ta način ostal živ, dokler ne uporabimo delov, ki so najbližje glavi in začne močno krvaveti. Takrat je priporočljivo uporabiti ves zadnji del z glavo vred, saj bodo na to poslástico prijele tudi največje izbirčnice med ribami.

Želim vam veliko uspehov pri črvolovu! Ko pa enkrat ujamete svojega prvega kralja med morskimi vabami in poskusite njegovo uspešnost, vam ne bo žal za ves čas in trud, ki ste ga vložili v to popestritev svojega ribiškega znanja.

Besedilo in fotografije: Vladimir Mikec

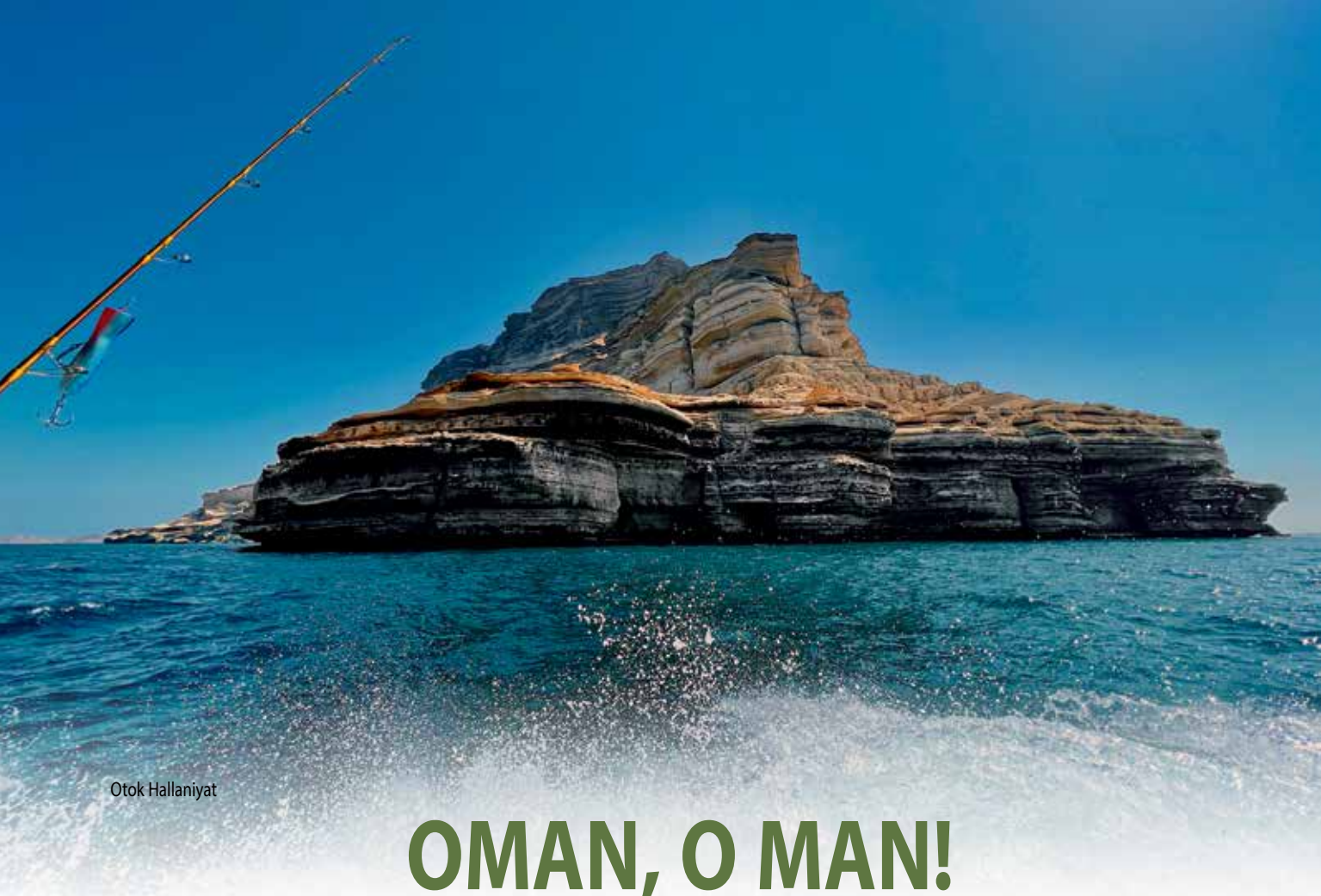
iskanje luknje še vedno težko, lahko uporabite tudi naslednjo finto. Kos srednje debele vrvi iz jute ali konoplje pomočite v slanico in jo kot parangal potopite zvečer na dno. Pustite vrv čez noč na tem območju in drugo jutro boste videli, kako je ta vrv vlečena v smeri luknje. Črv vedno zavoha vonj sardele in potegne vrvico do vhoda (seveda jo lahko zvleče tudi rak). Enako lahko storite s kosi namočene tkanine, rezane v trakove.

Past za črva

Navadno je past izdelana iz kovine ali iz katerega koli tonečega materiala, v sklopu katere je mehanizem, ki deluje po sistemu pasti. Med vabo in zaklopom je vzmet ali guma, ki ob potegu vabe sprosti energijo, ki sproži past. Na ta način črv ostane ujet v past, bodisi stisnjen ali preboden z zapiralom (odvisno od tipa zapirala). Prej so bile pasti narejene izključno z vratci (zapiralo), ki so poškodovale črva. Tako poškodovan črv bi zaradi krvavitve živel veliko manj časa kot cel in nedotaknjen črv. Pri nabavi ali izdelavi pasti je zato treba paziti na trdnost izdelave, na vzmet, ki naj ne bo premočna ali prešibka! Zapiralo ali vratca pasti ne smejo biti pod pravim kotom, sicer se bo črv že v startu izvlekel ali pretrgal. Prav tako mora biti celoten mehanizem iz nerjavečega jekla in redno čist, da se ne zatika, kar bi gotovo otežilo lovljenje. Pasti lahko kupimo v večini trgovin z ribiško opremo ali pa jih naredimo kar sami, če smo večji rok in orodja. Športni ribiči imajo po zakonu pravico do uporabe dveh pasti za lov črvov, količina ulovljenih črvov pa je neomejena.

Vaba za črve

Anekdot na račun zelencev pri lovu na črva je ogromno in skoraj vse so povezane s človeškim blatom. Pač skrivnost uspeha je izjava nekega humorista, da se črvi lovijo samo s čim zelo smrdljivim, najboljša pa je uporaba koščka človeškega blata. Vse zgodbe se tako vrtijo okoli tega, da so zelence pri lovu nagovorili, da na ta način poskusijo ujeti črva in mnogim je to tudi dejansko uspelo. Zato naj vam zaupam skrivnost, da ni boljše vabe za lovljenje črvov, kot je ribje meso, bodisi sveže ali malo usmrajeno. Če nimate rib, hitro ujemite na trnek kakšnega špara in ga narežite na kose. Uporabite lahko tudi slane sardele ali kupite kakšno manjšo ribo v ribarnici. Toda samo ribje meso ne zadostuje, saj bi ga črv hitro požrl, medtem ko je v pasti, in če bi hotel košček potegniti v luknjo, bi bil pri tem hitrejši od sprožitve pasti. Videli boste, da so črvi hitri kot strela. Zato potrebujemo nekaj za ojačitev vabe, da se lahko z roževinastimi zobmi oprime in ne more kar tako potegniti ponujenega v

Otok Hallaniyat

OMAN, O MAN!

Priznam, da nisem kaj dosti vedel o bližnjevzhodni deželi Oman, ko je prijatelj Sebastjan omenil, da bi letos pa le odpotovali tja na ribolov. S pomočjo YouTube in Facebook posnetkov sem se sicer seznanil, da tam nekje, v vodah Arabskega morja, plavajo ogromni "giant trevallyji" (Caranx ignobilis), ampak noben, še tako dobro zmontiran posnetek na socialnih omrežjih me ni pripravil na to, kar je sledilo. Vsekakor si zaslužijo svoje ime: "Njihovo veličanstvo GT"!

Ampak začnimo na začetku. Ko je Sebastjan v začetku leta omenil: "Letos pa gremo v Oman na GT-je, a ne fantje?" je izza mize v ribiškem domu kot iz topa priletelo: "Jaz grem. Jaz tudi. Mene tudi štejte zraven. Jaz moram še svojo vprašat, ampak skoraj 100 % grem." Najprej je torej kazalo, da nas bo toliko, da bomo zaradi omejenega prostora na čolnu žrebali, kdo gre zraven, ampak se je na koncu le pokazalo, da smo resni le trije. Bilo bi nas več, vendar, roko na srce, takšna pot in naporen urnik ribolova nista za vsakogar – podvrženost morski bolezni in slaba hrbtenica nista prava popotnica za visoke valove Arabskega morja.

Sebastjan je rezerviral teden ribolova v mesecu aprilu, ko se mirno zimsko vreme počasi umika monsunskemu vplivu. Res je to obdobje tvegano zaradi vetra in posledično večjih valov, vendar kot pravijo v Omanu: "Veliki valovi, velike ribe." Pot nas je iz Ljubljane ponesla preko Istanbula do glavnega mesta Muškata in je s postankom vred trajala skoraj 18 ur. Po nočnem postanku smo naslednji dan nadaljevali z letom v Salalah na jugu države, kjer nas je čakal avto in 6-urna pot v pristaniško mestece Lakabi.

Naj kot zanimivost omenim, da je Sebastjan leto prej uspel na isti lokaciji ujeti do takrat največjega GT-ja v Omanu, pošast, težko skoraj 70 kilogramov. Videoposnetek ulova je postal spletna senzacija in velika reklama za ribolov v tem delu Omana, zato je, ko smo prispeli do Lakabija, šoferju zazvonil telefon in slišati je bilo govorjenje v arabskem jeziku in besedo "Seba". Šofer se je obrnil, podal telefon Sebastjanu in rekel: "Seba, it's Sheikh." To v

prevodu pomeni: "Sebastjan, šejk bi rad govoril s tabo." Lokalni šejk se je Sebastjanu zahvalil za pomoč pri promociji ribolova in nam zaželel dober ribolov. Pa kaj si ti ja nor! Če sem se prvi dan kaj naučil, je to, da je Oman ogromen in da je Sebastjan car.

Noč smo preživel pri legendarnih vodičih Mejriju Bilelu in Medu Haridu, ki delata kot TOP GT-vodnika za lokalno podjetje A.B charter, ki se ukvarja z ribiškim vodenjem po celotnem Omanu in je v lasti prej omenjenega šejka. Oba izhajata iz Tunizije, vendar že več let obvladujeta področje ob Omanskem otočju Hallaniyat, ki je med ribiči znano tudi kot *Avtocesta pošasti* (angl. *Monster highway*). Zakaj takšno ime? Otočje sestavljata dva večja otoka, ki sta lokacijsko postavljena tako, da med njima iz smeri odprtega morja teče tok, ki ribe pripelje iz večkilometrskih globin v ožino, široko dobrih 8 kilometrov in globoko okoli 50 metrov. Ko se s sonarjem na krovu peljete preko omenjene ožine, le-ta ne utihne niti za sekundo – bip, bip, bip, biiiiiip ... Ko gledate posnetke prijemov ogromnih GT-jev iz Omana, so skoraj vsi posneti v okolici otoka Hallaniyat.

Pred potjo do 100 kilometrov oziroma do 3 ure glisiranja oddaljenega otoka smo pripravili še ribolovno opremo. Palica za ribolov GT velikanov je v bistvu "kol" (op. smeh), na katerega namestimo ogromno rolo v velikosti vsaj 20.000 z do konca priprto zavoro, preko FG vozla spojimo močno pleteno vrstico z najlon "leaderjem", nosilnosti vsaj 130 lb (60 kg) in na koncu "leader" in vabo povežemo z močnim rapala vozlom. Vprašate, zakaj? Zato

Šest odtenkov bolečine.

Ogromen, več kot 50-kilogramov težak Giant trevally.

ker so prijemi GT-jev v Omanu tako brutalni, da kljub temu da je zavora ribiške role priprta do te mere, da jo z roko le stežka premakneš, po prijemu "zapoje", kot da nima zavore. Za vabe smo uporabljali "stickbaite" in "popperje", ki jih v svoji domači delavnici izdeluje Sebastjan in so bili uspešno uporabljeni že na preteklih ribiških avanturah. Mogoče marsikdo ne ve, ampak drago plačane vabe, ki jih lahko kupimo v ribiških trgovinah, praviloma nimajo nameščenih dovolj kakovostnih trnkov, ki bi zdržali prijeme velikih rib, zato smo jih pred ribolovom zamenjali s kakovostnimi "samurajskimi" trnki. Bolje je plačati nekaj več za opremo, kot odpotovati tisoče kilometrov daleč in izgubiti ribo življenja zaradi 50 evrov prihranka.

Ko smo prispeli na otok, ki je bil naš dom naslednje štiri dni, smo na hitro oddali prtljago in nemudoma odglisirali proti lovnim mestom, ki sta jih imela vodiča shranjene na napravi GPS, namontirani na čolnu. Na zemljevidu so bile vsepovsod razmetane ikone rib in poleg njih oznake "GT45, GT50 ...". Sprva se je zdelo, da gre za neko številčenje, šele kasneje mi je postalo jasno, da gre za točke, kjer so v preteklosti ujeli večje GT-ja in da številka predstavlja težo. Kapitan Mejri je pojasnil, da "manjših" GT-jev, lažjih od 40 kilogramov, niti ne označujejo. Neverjetno glede na to, da sem do takrat mislil, da sem lahko srečen, ker mi je na enem izmed preteklih ribolovov na Maldivih uspelo ujeti GT-ja, težkega "celo" 15 kilogramov.

Športni ribolov na morju, predvsem na razburkanih lokacijah, kot je Oman, je garanje. Najprej pravzaprav traja nekaj časa (vsaj 1 dan), da se glava in noge navadijo na stalno zibanje in lovljenje ravnotežja ter da se naučiš, kako uskladiti metanje vabe z zibanjem čolna in s smerjo vetra. Sledi "poppanje" ali potegovanje vabe v pravem trenutku in s pravo hitrostjo, da zajame čim več vode in da na površini čim bolj "šprica". Če potegneš prekmalu, gre vaba pod vodo, če potegneš prepozno, vaba poskakuje po površini, če potegneš prepočasi, ne "šprica" dovolj, če potegneš preveč, vaba poleti iz vode ... Skratka, garanje!

Prvi prijem je imel kdo drug kot Sebastjan, ki je zapel lepega 25-kilogramskega GT-ja in ga uspešno pripeljal do čolna. Zdel se mi je ogromen, saj do takrat večjega od 15 kilogramov niti nisem poznal, vendar sem bil hitro poučen, da je to za razmere v Omanu mladinska kategorija. Naslednji je bil Dominik, ki je pravzaprav ujel svojo prvo morskoro ribo nasploh. Prvič na ribolovu, prva riba in že kar GT! Kaj pa jaz, se vprašate? Nesrečnež nisem imel uspeha, saj sem kar nekaj prijemov zamudil oziroma mi je

po nekajsekundnem potegu riba pobegnila. Vodiča sta razloge seveda iskala v moji pomanjkljivi tehniki nameščanja trnka ob zategu, nihče pa niti pomislil ni, da bi lahko bili krivi GT-ji (smeh).

Naslednji dan je bilo podobno. Sebastjan in Dominik sta s svojimi stickbaiti brusila zobe različnim vrstam rib in se z njimi slikala, meni pa je uspelo z velikim oranžnim popperjem le to, da sem realiziral prijeme, ki pa so se vsi po vrsti končali s pobjego ribo. Mejri in Med nista varčevala s "komplimenti" glede moje tehnike nameščanja/zategovanja trnka in ob vsaki izgubljeni ribi se je slišal sočen "F***". Vsak večer smo pred večerjo pregledali in po potrebi popravili vse vozle in ostale kritične točke opreme ter naredili načrt za naslednji dan. "Kaj naj torej naredim, da bodo ribe ostale na vabi?" sem vprašal kapetana Mejrija, ki mi je odgovoril preprosto: "You have to work harder" (prevod: Bolj moraš garati). Opogumljen sem sklenil: "Če sem že prišel tako daleč, bom preostale dni dal vse od sebe."

In res se mi je že naslednje jutro ob prvem metu "prikazala Marija". Pop, bam, pljus, riba je ostala na trnku in je po nekaj-minutnem utrujanju že plavala ob čolnu. GT okoli 25 kilogramov! Končno, led je prebit. Odšli smo na novo lokacijo, par metrov in spet pop, bum, pljus! Tokrat sem čutil drugačno upiranje na palici kot pri GT-ju, bolj umirjeno in manj robustno. Uf, bila je Queenfish (prevod 'Kraljica'), čudovita morska roparica z ogromnimi usti in skoraj zrcalno srebrnim odsevom. Vendar dneva še ni bilo konec. Sebastjan je dobil genialno idejo, da bi se odpeljali severneje do manjšega samotnega otoka, ker je imel "občutek", da bodo tam ribe prijemale kot nore. In res, ko smo prispeli na mesto, kjer se mešajo morski tokovi, smo na površini opazili ogromno jato majših rib. To navadno pomeni, da so v bližini roparice. Vendar tokrat morje ni bilo mirno, prav nasprotno, bilo je razburkano z valovi iz vseh smeri, tako da nas je premetavalo po palubi kot domine. "Nema! Počival boš doma." sem si rekel in metal vabo s tako vnemo, da rok skoraj nisem čutil. Večkrat sem se vmes spraševal, kaj če mi zdajle slučajno zgrabi kaj večjega. Kaj bom naredil, glede na to, da še prazno vabo komaj dvignem iz vode. Na odgovor ni bilo treba čakati dolgo, saj mi je skoraj ob čolnu zgrabil ogromen vsaj en meter dolg BT (Blacktip trevally), rumenkasto zeleni sorodnik GT-ja z značilno črno obarvano konico repne plavuti (od tod ime *blacktip*). BT sorodstvene vezi s svojim večjim bratrancem GT-jem ne skriva, saj so njegovi prijemi atraktivni in boji na palici legendarni. BT je riba, ki se ne preda do zadnjega metra.

Backtip trevally

Giant trevally

Blizal se je večer in sam s sabo sem bil izjemno zadovoljen. Tri ogromne ribe v enem dnevu, največji GT, kar sem ga kadar koli ujel, ter za nameček še BT in Kraljica. "Kaj hočeš lepšega?" sem si mislil, ponosen sam nase. Ampak sem se motil, saj kapetan Majri in Med nista delila mojega navdušenja. "This is nothing, this is small fish. You have to work even harder!" (prevod: To ni nič, to so bile male ribe. Zdaj moraš garati še bolj). Kako to mislita: "Male ribe in garati še bolj?" sem si mislil sam pri sebi, saj sem bil prepričan, da tudi če ne ujamem niti ene ribe več, lahko grem domov srečen. Pozneje isti dan sem na večerni lokaciji na prigovarjanje Majrija spet "spustil" dušo, vendar kljub temu ponovil ustaljeno prakso iz prejšnjih dni - prijem velikega GT-ja in pobeg po kratkem boju. F***!

Nekaj je res narobe s trnki, smo debatirali ob večerji. Vodiča sta trdila, da so premajhni, čeprav so bili veliki kot moja dlan. Ker večjih nismo imeli, je Med predlagal, da jih "podaljšamo" tako, da jih obesimo na več zaporednih okroglih sponk, da bodo v vodi "opletali" dlje stran od vabe. Mogoče pa uspe.

Naslednje jutro sem se, kot tudi že dan prej, zbudil z razbolelim zapestjem. Celodnevno metanje težke vabe je pustilo svoj pečat. "Bo že, samo da dobim palico v roke." sem si rekel, ko sem prijel kljuko in zaradi bolečine v levem zapestju nisem uspel odpreti niti vrat. Okoli 7. ure smo bili že na isti lokaciji, kjer sem dan

prej izgubil velikega GT-ja. Vse bolečine so izginile takoj, ko sem videl skoraj mirno morje in ogromne pljuske, ki jih je delal moj popper, živo oranžne barve. Potrebni so bili samo trije meti, da se je okrog popperja, nekje na pol razdalje do čolna, voda spremenila v peno, gejzir in je iz ust Mejrija zadonelo: "It's a giant GT! Don't lose it!" (prevod: Ogromen GT, ne izgubi ga!). Še dobro, da sta se dan in ribolov šele začela, da je bilo morje mirno in sem bil še spočit. Kajti kar je sledilo, je posrkalo vse atome moči. Takoj po prijemu je rola "zapela" kot operna pevka v visokem C-ju, zato je Mejri panično priskočil in skušal zavoro dodatno pripreti, vendar je ugotovil, da je priprta že skoraj do konca. Ker je bila voda globoka le kakšnih 40 metrov, ga je skrbelo, da bo GT odvil toliko vrvice, da bo dosegel dno in na koralah pretrgal vrvico. Zato so sledile salve napotkov "Work hard and fight, fight!" (prevod: Garaj in se bori), "Push yourself, otherwise you are gonna lose it." (prevod: Potrudi se, če ne, ga boš izgubil) "Fight now, you will rest later." (prevod: Bori se zdaj, počival boš kasneje) in podobno. Naj dodam, da je bil Mejri v mladosti poklicni vojak in so v zabavo vseh prisotnih prej omenjene angleške fraze s trdim arabskim naglasom zvenele kot vojaško usposabljanje v hollywoodskem filmu (smeh). Skratka, na presenečenje vseh mi je po več dolgih pobegih in po samo dveh obupanih poskusih, da bi palico zaradi utrujenosti predal v roke še komu drugemu, uspelo do čolna dvigniti ogromnega GT-ja (op. Hvala, Sebastjan in Dominik, da sta ignorirala moje prošnje po pomoči in sta me spodbujala z laganjem, da je riba že čisto blizu, da jo že vidita in samo še malo, pa bo zunaj...). Neverjetno, ampak prvih nekaj minut boja z GT-jem, ko sem že čutil pekoče roke in boleč hrbet, sem imel občutek, da ne utrujam jaz njega, ampak on mene, saj je z lahkoto odvijal vrvico in pobegnil vsakič, ko sem ga dvignil

Oprema

Popper

Borba z ogromnim Giant trevallyjem.

Priprava ribiške opreme.

Oman je čudovita dežela prijaznih in komunikativnih ljudi, kjer skoraj vsi govorijo odlično angleško in vse teče gladko in organizirano, če odmislimo kamele, ki se sprehajajo po avtocesti. Predvsem pa je to dežela z ribami bogatega Arabskega morja, ki ribičem nudi vrhunski športni ribolov z možnostjo ujeti pravo morsko pošast.

Izjemno priporočam vsem, ki jih mika tovrsten ribolov. Zase že vem, da se na "kraj zločina" kmalu vrnem "po repete".

Boštjan Peter Zagožen
facebook.com/bzagožen

<https://youtu.be/ISA43dbhdKU>

Skenirajte QR kodo ali sledite zgornji povezavi in si oglejte kratek video posnetek ribolova

za par metrov. Pozneje se je utrudil, pobegi so postajali redkejši in krajši in proti koncu sem dvigoval samo še njegovo težo brez upiranja.

Ogromnega GT-ja sta Med in Sebastjan le stežka potegnili na krov, saj se je izkazalo, da ne gre za "normalnega" 30-kilogramskega omanskega GT-ja, kot sta mi ga v zameno za "garanje" obljubljala vodiča, ampak da sem zadel jackpot in ujel več kot 50-kilogramsko mrcino. Vsi so skakali po palubi, kričali, me trepljali po hrbtu, jaz pa sem molče sedel na premcu, se tresel in čakal, da adrenalin popusti. Še preden sem dobro vedel, kaj se dogaja, so mi GT-ja posadili v naročje in sledilo je hitro slikanje ter snemanje. V Omanu so GT-ji "svete" ribe in v vodo jih vrnejo s posebno previdnostjo. Že med slikanjem sta vodiča redno s pomočjo cevi GT-ju brizgala svežo morsko vodo v usta in škrge ter zaključila slikanje in ga vrnila v morje takoj, ko sta opazila "bledenje" barve njegovega telesa. Sledila je še nekajminutna počasna vožnja z GT-jem ob čolnu, ki mu je prevetrila škrge s svežo vodo in povrnila moči, da je lahko brez pomoči odplaval nazaj na avtocesto pošasti. Moj bog, kakšna riba!

Počasi sem se umiril in skušal v trajen spomin strniti vse, kar se je zgodilo v zadnjih 30 minutah. "Kakšna sreča. Enkrat v življenju," mi je rekel Sebastjan, s čimer se je strinjal tudi Majri, ki je povedal, da prihajajo gostje tudi po 15 let z istim ciljem in jim ne uspe ujeti GT-ja, težkega nad 30 kilogramov, jaz pa prvič v Omanu in takoj 50 kilogramov. Za mene je bil ribolov končan, kaj bi si pa še želel več.

Tradicionalno se podpisano vabo, s katero ujameš ogromno ribo, za spomin podari kapetanu in Mejri je v svojo zbirko z veseljem dodal od "garanja" zdela oranžen popper.

V štirih dneh ribolova smo ujeli ogromno vrst rib, od manjših imperiorjev, orad, zobatcev, kirnj, igel, tun do večjih queenfishov, blacktip in giant trevallyjev. Prijemali so celo ogromni lignji. Vzdušje na čolnu je bilo fantastično tudi po zaslugi izjemnih vodičev Mejrija in Meda, ki sta mojstra svoje obrti. Omeniti velja tudi izjemnega kuharja, ki nam je vsak večer pripravil orientalsko pojedino brez primere.

V SPOMIN

Ivan Vindiš

(1961–2023)

Ob zaključku življenjske poti našega dragocenega člana ostane spomin na človeka, prijatelja in ribiča.

V drugi polovici meseca aprila nas je presenčila in še bolj prizadela novica, da je naše vrste za vedno zapustil naš član Ivan Vindiš.

Ivan je odraščal ob potokih Devina in Polskava, v službo se je vozil mimo ribnikov Pragersko. Naravno, še posebej pa ribji življenj je vzljubil že v svoji mladosti. Na ribiško pot je stopil v zrelih letih, saj mu poklic in družinsko življenje nista omogočala, da bi se v mladosti mogel dovolj posvečati svojemu hobiju. Po končanem napornem delu na železnici je spoznal, da mu ribolov pomeni veliko sprostitev. Ribiči smo vedeli, da smo medse sprejeli marljivega človeka, dobrega prijatelja in nekoga, ki je zmeraj pripravljen priskočiti na pomoč. Bil je nepogrešljiv člen na vseh delovnih in čistilnih akcijah. Imel je posebno skrb za naše delovne stroje in orodje. Naš Ivan, kot smo mu rekli ribiči, je bil vedno pozitiven človek. Rad se je pogovarjal o ribolovu, najraje pa o gobarjenju.

Odšel je brez slovesa, nenadoma, in to v času, ko je ob vodi ponovno postalo živahno. Bili smo prepričani, da se bomo še dolgo srečevali, poklepotali o ribolovu in skrivnih gobarskih »placih«.

Ivana bomo ohranili v lepem in spoštljivem spominu.

RD Slovenska Bistrica

TEČE TUDI ČAS

»A ti, dedi, pa ne ribiš?« se je dedi malo zamislil. Vprašanje sinove hčere ga je presenetilo. S tistim razmišljujočim širokim pogledom jo je pogledal in rahlo razprl ustnice s premišljenim odgovorom na jeziku, ampak ga ni izustil, ker ni bilo potrebe. Šolarka je vprašanje postavila kar tako in brez pričakovanj nadaljevala s svojo aktivnostjo.

Ampak dediju je vprašanje porodilo tisti razmišljujoči cikel, ki najde v možganih neko svojo pot, potovanje ... Vedel je, da sin svojo družino občasno odpelje tudi na kak z ribolovom popestren izlet. Kot je on včasih sina. Pa sta se precej odtujila po preranem odhodu babi in ko se je sam še bolj posvetil delu. »Kdo pa bo, če ne on? Edino tako je dovolj dobro in pravočasno opravljeno.« Pa tudi žalost je tako potisnil na stranski tir. Jo preložil. Saj se je tako le zaprl vase in nezavedno odtuževal. In sin ga pač v tem ni podpiral, ni hotel pokazati razumevanja, ker je bil prepričan, da ne ravna prav. Tako vnukinja sploh ni vedela, kakšen ribiški as je (bil) njen dedi. Saj je občasno slišala zgodbe o tem, kako sta z *atejom* kje ribarila, ampak za njo je bil to spomin izpred iznajdbe mobitela, se pravi iz kamene dobe.

In zdaj je to mimobežno vprašanje dedija rahlo zdramilo in mu položilo seme dvoma o tem, da ga bližnji premalo razumejo. A bi se razumel on sam, če bi zdajšnjega dedija srečal sam, dvajset let mlajši? »Kaj pa delaš?« se je dedi ozrl vnukinji čez

ramo. »Gledam, ali imam vse pripravljeno za jutri.« »Jutri? Kaj ne greš v ...« »Dedi, počitnice so! Mami je v službi, ati pa ima nek kratek sestanek proti Lenartu. Pa pravi, da je tam blizu en lep ribnik, kjer bi lahko malo *probala* ...« Ni vedel, kaj ga je bolj »oplaknilo«, ali to, da se ni spomnil na začetek počitnic, ali ... Velikokrat je sin pripeljal otroka v varstvo ali na počitnice babici in dediju, ko pač zaposlena starša nista imela prosto. »Kako pa to, da še nisi nič prišla k meni?« — »Če pa imaš toliko dela,« je pojasnila vnukinja.

»Ooo, kaj pa vidva počneta?« je ob prihodu domov presenečen vprašal oče. »Sem si šla za jutri pripraviti.« »Jaz sem se pa mimogrede oglašil, ker sem moral še nekaj v mestu kupiti. Baj gresta jutri na ribolov. Se vama lahko pridružim?« je dedi še sebe presenetil z vprašanjem. »Seveda,« je rahlo v dvomih odgovoril sin, »Ob osmih bodi tu. Pa točen, ker še moram nekaj spotoma urediti.« Po kratkem druženju se je dediju zopet mudilo. A tokrat ne delat pač nekaj, ampak se je odpravil na podstrešje. Lepo je imel spravljene ribiške palice in ostali pribor, ki mu je še nedavno dajal toliko zadovoljstva. Vseeno je preveril eno »*gruntlerco*«, »*matchko*« in dve polagalki. V manjšo škatlo je predeval še tisto, za kar je menil, da je najnujnejše. Za vabe in podmetalko je vedel, da jih bo imel sin. Še lovski stolček in srce se je s pospešenim ritmom že veselilo jutrišnjega dne.

Seveda je zamudil par minut, ampak se je odkupil še s toplimi rogljički. Vnukinja ga je tako ribiško *spedenanega* odobravajoče pohvalila, sin pa ni mogel skriti prijetnega presenečenja: »Sem mislil, da ne boš ribil. Fino. Gremo zdaj.«

Po slabih treh urah so se utaborili ob vodi. Lep, precej zaraščen in ne prevelik ribnik. Poln drobiža. Dedi si je hitro pripravil palico za talni ribolov, napolnil spirala krmilnik in zamahnil. Še dobro, da na drugi strani ni bilo nikogar, ker bi ga verjetno naveza zadela. Nazadnje je dedi palico uporabljal na morju in očitno je morska voda in kakšna napaka na laksu naredila svoje. Celo nasmejali so se, saj se dedi ni niti malo sekiral. Vzel je daljšo polagalko in se vesel predal »užitkarjenju« z zelenikami. Medtem si je vnukinja strokovno pripravila *match* palico in sin je že prihranil ribe. Kmalu je začela zapenjati androge, srebrne koreslje ... Vmes ji je prijel še krap. Sin je dediju pripravil še njegovo *match* palico in užival v pravi tekmi privoščljivosti med ribičko in ribičem. »Uuu, kako lepo si zapela,« je bil na vnukinjo ponosen dedi. »Bravo, dedi,« mu je ob ulovu manjšega krapa čestitala vnukinja. »Kaj ti pa ne boš lovil?« je sina vprašal dedi. »Bom danes sodnik. Vama drugič pokažem, kako se lovi.« — »Ja, ja. *Tota* bo.« se je nasmejnili ribička, ki ji je odgovarjalo, da ji je ata kdaj kaj pomagal ali svetoval.

Ure prijetnega druženja in ribolova so odtekle kot po hudourniku. Ob pospravljanju pa je vnukinja začutila željo: »Dedi, zakaj ne bi šla midva večkrat tako ribit? Vsaj med počitnicami?« Dedi je pogledal sina, ki ga je vprašujoče opazoval. »A bi to šlo? Jo lahko zapeljem ribit, da mi malo pokaže nove tehnike?« — »Bi bilo super. Le pokliči *kaki* dan prej, da ti povem, če je *fraj* in da se zmenimo za čas.« — »Jeeeee,« je že navijala deklica, »*Najboljšo* ribljenje evvvveeeeeerrrrrrrrrr!!!«

David Babič

27. SREČANJE MUHARJEV ŽUŽEMBERK

40 ribičev iz Slovenije in Hrvaške se je v soboto, 1. 4. 2023, v lepem sončnem dnevu zbralo v Žužemberku pred ribiškim domom RD Novo mesto na 27. tradicionalnem srečanju muharjev. Ribiči so takoj zjutraj imeli na razpolago čaj in omamno dišečo kavo, šilce zeliščnega mojstra ter okusne krofe. Po urejenih formalnostih zaradi prijave in pridobitve prepotrebne »kačje sline« sta sledila pozdravna govora dosedanjega organizatorja Zorana Leka ter novega Davida Longarja. Takoj zatem so se nestrpni ribiči razkropili na njim že znana ribolovna mesta od Zagradca do Žužemberka, večina pa se je odločila za priljubljeni Šmihel pri Žužemberku. Ribiči so

Med tekmo

se v štirih sončnih urah res naužili pravih ribolovnih užitkov. Ko so se ribiči muharji vrnili pred ribiški dom, so se mize šibile pod težo kuharskih dobrot izpod rok mojstra Francija Slaka in njegovega pomočnika Roberta Čeliča. Seveda tudi sladica ni manjkala, za dobro voljo pa je poskrbel lanski zmagovalci in pobudnik srečanja Peter Bajc, ki je prinesel 30 l cvička. Po kosilu in obveznem klepetu, komu je ušla največja riba, je sledila razglasitev rezultatov. Pokale in praktične nagrade je podelil Janez Pirc, podžupan občine Žužemberk, ki je vse prisotne pozdravil in imel kratek nagovor. Prvo mesto je pripadlo Samu Plantanu, ki je ujel šarenko, ki je merila 52cm, drugi je bil Bojan Tomažič, tretje mesto pa je pripadlo Bošku Barišiču.

V kategoriji ujemi in spusti so se ribiči zvrstili takole:

1. mesto Peter Škufca, potočna postrv 57,5 cm

Zmagovalci

2. mesto Čikić Fadilj, šarenka 54 cm

3. mesto Peter Bajc, šarenka 52cm

V kategoriji največja potočna postrv je prav tako zmagal Peter Škufca, ki je ujel lepoticu, dolgo 57,5 cm in še vedno plava v tolmunu zelene lepoticke Krke. Seveda, Peter ima zavezo, da bo prihodnje leto na srečanje prinesel 30 l kakovostnega cvička. Če bo pa frankinja, mu ne bomo zamerili.

Vsem dobitnikom pokalov iskrene čestitke!

Zoran Leko

TRADICIONALNO SREČANJE OB ODPRTJU SEZONE NA JEZERU KLIVNIK

RD Bistrica je ponovno organizirala tradicionalno srečanje ob odprtju sezone na salmonide, na jezeru Klivnik. Kot po pričakovanju sta obetavna vremenska napoved in prvoaprilska sobota na jezero privabila številne ribiče. Teh je bilo skoraj 100, med njimi tudi nekaj nadebudnih mladincev.

Po prijavi so se ribiči razporedili po svojih izbranih koticčkih in čolnih ter poskušali svojo srečo v lovu na največjo postrv. Ribolov, med katerim je močno prevladovalo vijačenje na umetne vabe, je trajal od 8. do 12. ure. Akcije pa kljub slabemu oz. hladnemu začetku ni manjkalo.

Po zaključku ribolova in toplem obroku, ki je bil razdeljen med vse udeležence, je bila izpeljana podelitev pokalov in nagrad za najtežje ulove. V končni razvrstitvi je med člani pokazal največ znanja gost Matevž Menart, ki je ujel 3.300 g težko šarenko, drugo mesto je osvojil predsednik RD Iztok Grlj, čigar postrv je tehtala 2.400 g, tretjeuvrščeni pa je bil gost Matej Belina s 1.360 g težko šarenko. V konkurenci mladih ribičev je svoje vrstnike in tudi vse člane premagal Patrik Žagar, mladinec RD Bistrica, in sicer s šarenko, težko 3.600 g. Na drugem in tretjem mestu sta bila prav tako mladinci RD Bistrica – Luka Škrli, s šarenko, težko 780 g, in Rok Padovan s 740 g težko šarenko. Kot zanimivost lahko povemo, da je bil vrstni red prvih treh mladincev na lanski tekmi enak.

RD Bistrica bi se rada zahvalila vsem, ki so pripomogli k izvedbi srečanja, še posebej pa trgovinam: Kostevc, Monster Bite, Fish Market Koper,

Jezero Klivnik

Petarsport Brežice, Ribiška trgovina Krap, ki so poskrbeli za praktične nagrade najboljšim članom, in tudi vsem mladincem ter tabornikom Rod Snežniških Ruševcev, ki so posodili ter postavili šotor.

RD Bistrica

PRVIČ Z MUHARICO V ROKI

Ribolov je čudovit šport, čudovita sprostitev in še lepši hobi, povrhu vsega pa se človek še marsikaj nauči in dejansko opazi, kako lepa je narava ter se začne še bolj zavedati pomena njene ohranitve. Zato je prav, da zanj poskusimo navdušiti tudi našo mladino. Sam sem v svoji ribiški karieri preizkusil več ali manj vse sladkovodne načine ribolova, od »plovčkanja«, prek modernega krapolova, vijačenja do muharjenja. Vsak način ima svoje čare in prednosti, največ elegancije, prefinjenosti in konec koncev rekreacije pa premore muharjenje.

Napredek je viden z vsakim metom.

Ponosna na prvi ulov.

Ko poskušamo muharjenje približati otrokom, smo po navadi postavljeni pred osnovni problem. Oprema. Dobiti dovolj majhno muharsko palico in kolesce še nekako gre, težje je dobiti dovolj majhne škornje in telovnik. A z nekaj iznajdljivosti se da rešiti tudi to. Pomembno se mi zdi tudi to, da na reko ne peljemo premajhnih otrok, saj enostavno nimajo zadosti teže in moči za stanje v hitro tekoči vodi. Ko pa se vse poklopi, je čas za odhod na vodo.

Prva pomembna odločitev je izbira prave reke. Da ni prevelika, preveč deroča, da ima dovolj velik stalež rib in seveda primerno ceno dovolilnice. Potem je treba podrobno pregledati vremensko napoved. Ko so otroci v igri, brez prigrizkov ne gre, tako da je treba poskrbeti tudi za to. Dovolj oblačil s sabo, če zaradi neizkušenosti slučajno pride do kakega neljubega dogodka, povezanega s plavanjem. Cel kup enih dejavnikov, da bo dan zanimiv za otroka, da se bo dovolj dogajalo in bo zraven obvezna malica. Pravzaprav na koncu ugotoviš, da je ribolov pri otrocih po navadi precej postranska zadeva, no, vsaj v začetni fazi.

Ne dolgo nazaj sem svojo hčerko vprašal, ali gre z menoj na ribolov. Odgovor je bil pritrdilen, saj je bila prepričana, da greva

Muharjenje ima poseben čar.

lovit krapa na ribnike. Ko sem razložil, da gre za muharjenje, je bilo navdušenje še vedno prisotno, a v očeh so se ji že pojavljali vprašaji. Muharjenje je kljub vsemu nekaj drugega kot sedenje na bregu ribnika in opazovanje, kdaj potone plovček. A vseeno je pristala in odločitev je padla.

Potem je prišel težko pričakovani dan. V zraku je bilo čutiti nekaj pozitivne nivoje, kako bo vse skupaj šlo. Že res, da sva skupaj hodila na krapolov, ampak muharjenje je drugačna zgodba. Saj veste, v otroški domišljiji metuljček velikokrat postane tudi zmaj, če je treba. Tako da je bila hčerka kar nervozna, ko sva se odpeljala od doma. A sem jo pomiril, ji razložil, da ni razloga za strah in da bo vse v redu. Da bom pazil nanjo, da je voda ne bo odnesla in da sem popolnoma prepričan, da bo ujela ribo. Pa ne ene, ampak več. Vzdihi olajšanja z zadnjega sedeža je potrdil, da je vse ok.

Odločila sva se, da bova prvi dan lovila izključno z nimfami, saj je ta način muharjenja za nekoga ki to počne prvič, verjetno najlažji. Z malce strahospoštovanja sva šla v vodo in tam sem ji pokazal, kako naj vrže muho in kje se po navadi zadržuje riba. Poleg tega, da ribič/ka ve, kako je treba metati vabo, je pomembno tudi to, da se nauči »brati« vodo in predvidevati, kje bi se riba lahko zadrževala.

»Kdaj greva spet?«

Vsak trenutek lahko riba prime.

Po nekaj neposrečenih metih ji je stvar začela iti kar dobro od rok. Meti so bili že dokaj pravilni in natančni, vodenje nimfe tudi, ampak glavne nagrade pa nikjer. Riba v mreži ni bilo. Nekako po dvajsetih minutah je že sledilo vprašanje »Ja, zakaj pa nič ne ujamem?« Nekaj vzpodbudnih besed v smislu: »Saj bo, vse delaš pravilno, samo vztrajaj« in že se je motivacija vrnila. Potem pa se je zgodilo. »Očiiiiiiii, pomageeeeeeee!« je bil jasen in glasen zvočni signal, da ima na trnku ribo. Z navodili, ki sem jih dajal med borbo z ribo, ji je uspelo spraviti svojo prvo postrv v mrežo. Skozi sončna očala sem lahko videl ta ponos, to navdušenje na obrazu, ko je prišla postrv in se z njo slikala.

Dobil sem občutek, da je v hipu zrasla za kar nekaj centimetrov. »No, pa je le šlo!« je dejala in se hitro namenila nazaj na sredino vode. Čestital sem ji za prvi ulov in motivacija je bila kar naenkrat na višku.

V naslednjih dveh urah je ulovila kar nekaj potočnih postrvi in šarenk. Najboljše je bilo, ko sva prišla na nov odsek reke in mi je na vprašanje: »Kaj misliš, kje so ribe tukaj?« pravilno odgovorila, kje naj

bi se zadrževale. In tam so tudi bile. Čas je hitro mineval in nujno sva potrebovala okrepčilo v obliki kosila. »Greva zdej na kosilo?« sem jo vprašal. Njen odgovor pa glasba za moja ušesa. »Ja, lahko, ampak parkrat še vržem, potem pa lahko greva«. Najboljši možni odgovor. Je že »noter padla«. Je že omrežena.

Po kosilu sva se vrnila nazaj na vodo, lovila še dobro uro, preden naju je pregnal dež. Ujela sva še nekaj rib, izgubila nekaj muh in se nasmejela meni, ko sem po nerodnosti skoraj zaplaval. Ko sva se vračala nazaj proti avtu, je bilo tudi po hoji opaziti, da je postala ponosna muharka. Tudi mimoidoči so se ji nasmihali, saj ne vidijo velikokrat tako majhne ribičke v škornjih do pod pazduhe, ki hodi s tako ponosnim korakom.

Med vožnjo domov sva se pogovarjala in strnila vtise prvega muharskega dne. Zagotovila mi je, da bova še šla, da ji je bilo zelo zanimivo, predvsem ker je to nekaj novega, ker iz trenutka v trenutek ne veš, kdaj bo riba prišla in kako se utrip v trenutku poveča, ko začutiš prijem.

Vzpodbujajmo otroke, da se začnejo ukvarjati s tem lepim športom, saj je rek »Bolje za vodo kot za šankom« vedno bolj pomemben, otroci bodo na svežem zraku in v tistem pristnem stiku z vodo in naravo, ki ga doma s tablico v roki ne bodo nikoli občutili.

*Besedilo in fotografije:
David Primožič*

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smedniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

**BODI EKOLOG >
ODLOČI SE ZA ELEKTRONSKO
OBLIKO GLASILA!**

Tajniku vaše ribiške družine sporočite elektronski naslov in glasilo boste lahko kjerkoli in kadarkoli prebirali na telefonu ali računalniku.

Na velikih rekah je smiselna uporaba močnejših in tudi dvoročnih palic.

PREDNOSTI IN PASTI UPORABE LAHKEGA PRIBORA

Še nekaj deset let nazaj so bile lažje palice za mnoge še neznanka, za veliko drugih nekaj neuporabnega in zgolj modna muha ter za peščico ostalih okno v čisto novi svet. Seveda ne gre brez in še danes ne manjka zapriseženih nasprotnikov lažjega pribora, ki so sicer upravičeni do lastnega mnenja, le da sta sedaj tudi že čas in število uporabnikov pokazala njegovo pravo vrednost. Ni pa vse zlato, kar se sveti in tudi pri uporabi lažjega pribora pri muharjenju obstaja kar nekaj pasti in nevarnosti, ki se jim je dobro že vnaprej izogniti. V nasprotnem nas lahko zadeve presenetijo, spravijo v slabo voljo in običajno tudi precej drago stanejo. Bodisi zaradi izgube pomembnega ulova ali škode na opremi, zato je dobro, da se vnaprej vsaj v osnovah zavedamo njegovih prednosti, obenem pa tudi slabih lastnosti.

V današnjem času, ko ima že praktično vsak muhar med opremo tudi kaj lažjega, je težko ugotoviti, kje naj začnemo, saj si je večina že izoblikovala mnenje glede na izkušnje, ki pa se med posamezniki lahko precej razlikujejo. Osebnostno bi razdelil opremo – če govorimo večinoma o najpomembnejšem delu, tj. palicah – na lahke, srednje in težje. V prvi imamo nekako razrede AFTMA od nič do tri, v drugi od štiri do sedem in v tretji nad osem. Tokrat se torej osredotočamo na tisti prvi del, ki je tudi najlažji. Zanimivo je, da smo pred desetletji mnogi sanjali o trimetrski palici številka tri, s katero bi lahko resnično naredili marsikaj, danes pa je to nekaj ne samo običajnega, ampak praktično nekaj osnovnega. Namenoma sem izbral številko tri zaradi njene univerzalnosti in splošne primernosti za večino voda in velikosti rib v Sloveniji. Res gre tu večinoma za moderni ribolov z ličinko, vendar obstaja tudi

kar nekaj uveljavljenih modelov omenjene dolžine, ki slovijo tudi kot izredno primerni za vse druge vrste muharjenja. Zakaj sam omenil le nekaj modelov? Ker lahko že tu naletimo na prvo past pri izbiri takšne palice. Redke nemreč resnično predstavljajo orodje, ki je namenjeno metanju vrvice številka tri, ribam povprečnih velikosti in uporabi lažjih kolesc in tanjših predvrvic. Ne le tu in tam, v resnici so namreč celo zelo pogosto veliko močnejše od deklariranega razreda. Zato obstaja nevarnost, da v resnici lovimo z razredom ali celo dvema močnejšo palico, pa tega niti ne vemo. Nevarnost za to je verjetno manjša pri uveljavljenih proizvajalcih in večja pri manj znanih, vseeno pa moramo biti pazljivi. Podobno kot pri debelinah deklariranih predvrvic, ki so običajno v resnici precej debelejše, tudi tu ni nič narobe, če jih uporabljamo. Le zavedati se moramo, kaj imamo, ter se o izbiri in uporabi odločati na podlagi teh dejstev.

Alpska jezera so idealna za lažji pribor.

Moste 8 - na revirjih, kjer vemo, da so naš cilj velike ribe, je nujna uporaba močnejšega pribora in kolesca z dovolj kapacitete.

Uspeh na lahki pribor na reki Ribnik.

Ničkolikokrat sem bil priča začudenju kolegov, ko so v roke dobili »resnično« palico številka dve, ki tudi meče vrvico omenjene teže, pred tem pa cel dan lovili na njihovo z enako oznako.

Še vedno ugotavljam, da je med muharji kar precej tistih, ki ne ločijo med deklariranim razredom in trdoto palice. Ti dve zadevi sta nekaj popolnoma različnega. Trdota, hitrost ali akcija palice je posebni podatek, ki ga proizvajalec navaja poleg deklarirane teže vrvic. Lahko imamo namreč zelo hitro palico številka dve ali pa počasno dvanajstico. Zmeda je danes še toliko večja, ker mnogi vrvic praktično ne uporabljajo in imajo posledično tudi zelo malo izkušenj, s katerimi bi verjetno drugače neuravnoteženost palice in vrvic, ki sem jo opisal malo prej, dokaj hitro ugotovili. Velika večina si zato izbere nekaj, kar ji ustreza ne glede na vse drugo in verjetno tudi uspešno muhari na sebi ljube načine. Problem nastane samo pri uporabi vrvic, ki pa ga mnogi elegantno rešijo na način, da imajo za to enostavno drugo palico. Hitra ali zelo hitra palica se nam na krajših razdaljah ne upogne in naloži ali pa se slabo naloži. Žal pa se na teh razdaljah pri nas dogaja velika večina ribolova. Ne glede na način metanja in subjektivno preferenco posameznika, za udobno metanje muharske vrvic potrebujemo pomoč palice. Bolj ko imamo hitro palico, več moramo narediti sami in bolj moramo obvladati metanje in verjetno tudi znameniti dvojni vlek. Rezultat je, da imamo danes na tržišču palice, ki so posebej opisane za muharjenje z ličinko, ki so deklarirane z zelo nizkimi razredi, večinoma dokaj hitre akcije, obstaja pa nevarnost, da z deklariranim razredom nimajo kaj dosti skupnega. Omogočajo nam zelo hitro reakcijo pri prijemu med ribolovom in mnogim je to tisto najvažnejše. Zaradi njihove dolžine in tanjših vrhov se lahko delno kompenzira slabše varovanje tanjših predvrvic, ki pa ga mnogi dodatno ublažijo s posebnimi gumijastimi dodatki, ki te trenutne sile na predvrvici

zmanjšajo. Po drugi strani pa počasnejša palica večino dela opravi sama, na nas je le, da jo dodobra izkoristimo. Pri palicah, katerih akcijo danes imenujejo srednja ali »moderate«, imamo namreč precej višjo hitrost vrvic in metanje je precej bolj udobno in enostavno. Če imamo vse skupaj bolj ali manj pravilno in uravnoteženo sestavljeno.

Prav uporaba uravnoteženega pribora je pri lahkih palicah njihova največja prednost. Sem šteje tudi debelina predvrvic. Tanka predvrvica, 0,12 mm na palici številka pet ali šest, lahko predstavlja že nevarnost in problem. Medtem ko na običajni (dve ali tri) lahko ribo z veliko manj problemov utrujamo in uporabljamo precej več sile, brez strahu, da se nam bo predvrvica pretrgala. Ob uporabi podmetalke tako tudi precej skrajšamo utrujanje rib običajnih dimenzij, le palica se nam veliko bolj globoko krivi, medtem ko ribo utrujamo. Tudi občasni ulov malo večjih primerkov ne predstavlja večjih problemov. Poleg tega je plašenja rib z lažjimi vrvicami tudi precej manj, kot na primer s težjimi pri muharjenju.

Za revirje, kot so jezera ali večje reke, kjer vemo, da so ribe v povprečju velike, je nesmiselno izbrati lahek pribor, saj s tem ne pridobimo ničesar. Še posebej kadar je prisoten tudi močnejši vodni tok. Takrat običajno izberemo malo močnejše palice, kolesca in predvrvic. Vrvica nam ne plaši rib, metanja ni veliko in z debelejšo predvrvico si tudi krepko povečamo možnosti za uspešno utrujanje. Prav tako ni najbolje, da kadar vemo, da bomo lovili z večjimi suhimi muhami (npr. t. i. večerni skok), izberemo lahki pribor. Posledica bo izgubljanje časa z nabiranjem dolžine lahke vrvic, problemi z zračnim uporom in slabšim metanjem večjih in bolj košatih muh, na koncu pa je takrat precej bolj verjeten tudi ulov kakšnih večjih primerkov. V tem primeru je veliko bolje izbrati palico, ki je nekje vsaj razreda štiri ali pa celo kaj več. Seveda če možnost izbire imamo. Tudi debelina predvrvic v večernem mraku ne predstavlja težav in si lahko omislimo precej debelejšo kot podnevi. Velikokrat namreč končamo večerni ribolov s precej debelejšimi, in sicer od 0,20 mm, ker enostavno ni potrebe po tanjših.

Obratno lažji pribor prihaja močno do izraza predvsem v nižjih vodostajih, manjših rekah in stoječih tolmunih, kjer imamo opravka z zelo plašnimi ribami. Teža vrvic je takrat veliko bolj pomembna in pa tudi načini, kako samo muho prezentiramo. Lažji pribor vseh teh problemov nikakor ne reši, smo pa kar precej opravili, če smo ga takrat izbrali. Za uspeh v teh pogojih je dejavnikov običajno kar nekaj. Moramo jih spoznati in upoštevati, da na koncu lahko uspešno. Morda je še najbolj primeren lažji pribor za rečice in potoke, kjer vemo, da so ribe v povprečju manjše, ribolov pa se odvija na krajših razdaljah. Slednjih je pri nas zaenkrat še kar nekaj. Veliko nas je takih, ki jim divja in plašna riba v prej omenjenih revirjih predstavlja poseben izziv. S pazljivim pristopom in pravim priborom lahko morda naredimo dan precej bolj uspešen, kot smo pričakovali in nekaj ulovov lahko naredi precejšnjo razliko. Še posebej če pred tem na omenjenih revirjih nismo uspeli ujeti praktično ničesar.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

SOLATA IZ RIBJEGA MESA IN ZELENJAVE TER RIBJI LONEC

Solata iz ribjega mesa in zelenjave

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 40 dag ribjega fileja brez kosti
- 25 dag kuhanega krompirja, ki ga skuhamo neolupljenega
- 1 neškropljeno limono
- 10 dag graha
- 15 dag korenja
- 1 kumaro
- 10 dag majoneze
- 6 dag kisle smetane
- 1,5 dl oljčnega olja
- sol
- poper

Korenček in krompir skuhamo. Potem ju narežemo na kocke. Papriko očistimo in prav tako narežemo na kocke. Skuhamo grah. Vse damo v posodo, posolimo in popopravimo, nato dodamo še majonezo, kisló smetano, limonin sok in nasekljano limonino lupino.

Ribje fileje narežemo na kockice, pokapamo z limoninim sokom, posolimo in popopravimo. Potem ribje kockice popečemo na oljčnem olju ter pečene damo na papir, da se shladijo. Potem ohlajene dodamo k zelenjavi ter na rahlo premešamo. Po potrebi še dosolimo in popopravimo.

Kumaro narežemo na tanke rezine, pri čemer lahko uporabimo nož za lupljenje krompirja. Na krožnik damo spodaj rezine kumar in nanje solato iz ribjega mesa in zelenjave.

Ob jedi postrežemo belo suho vino.

Solata iz ribjega mesa

Ribji loncec

Ribji loncec

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1, 2 kg rib (po želji, lahko uporabimo različne vrste rib)
- 30 dag korenja
- 20 dag čebule
- 10 dag česna
- 4 dag nasekljanega peteršilja
- origano – po okusu
- 2 limoni
- 4 do 6 dl belega suhega vina
- 2 dl vode – po potrebi
- 1,5 dl oljčnega olja
- sol
- poper

Ribo narežemo na koščke. Pokapamo jih s sokom ene limone, posolimo in popopravimo. Korenje, čebulo in česen narežemo na rezine, preostalo limono pa na lističe.

V lonec damo najprej nekaj zelenjave, nato ribo ter po ribi spet zelenjavo in limonine rezine. Začinimo z origanom in postopek ponovimo. Na vrh damo zelenjavo in limono. Potem dodamo vodo, olje in vino. Nalijemo toliko, da pride tekočina do roba ribe. Pazimo, da ne prekrijemo vse s tekočino. Po vrhu potresemo nasekljan peteršilj in damo kuhat. Jed kuhamo približno 2 uri. Med kuhanjem pazimo, da jed ne ostane brez vode, zato po potrebi med kuhanjem zalivamo.

*Jedi pripravil: Gojko Škorič
Zapisal: Borut Jerše*

ŠČUKEC IN RAKEC
LUKEC IN JAKEC

PIŠE
IN RIŠE: MITJA
MANČEK

NADALJEVANJE PRIMOBN 117

